ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រដ្ឋបាលព្រៃឈើ

កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ

កំរងរបាយការណ៍

ស្តីពីលទ្ធផលនៃ

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈអំពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ

អធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលព្រៃឈើខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប

(ខេត្ត ពោធិ៍សាត់ ថ្ងៃទី ១៩-២០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩)

The Proceeding of
Public Consultation on National Forest Programme
Southern Tonlesab Lake FA Inspecotrate

រៀបចំចងក្រងដោយ លោក ឡុង ម៉ុង

អ្នកជំនួយការបច្ចេកទេសសិក្ខាសាលា

មាតិការឿង

១. របាយការណ៍សង្ខេបលទ្ធផលនៃសិក្ខាសាលា

២. តារាងឧបសម្ព័ន្ធ

- ឧបសម្ព័ន្ធទី ១ : កម្មវិធីសិក្ខាសាលា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ២ : សន្ទរកថារបស់ឯកឧត្តមអភិបាលរងខេត្ត ពោធិ៍សាត់
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ : សេចក្តីសង្ខេបកម្មវិធីទី ៣ : ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ និងអភិបាលកិច្ច
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤ : របាយការណ៍លទ្ធផលសិក្ខាសាលា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ : សេចក្តីសង្ខេបបទបង្ហាញលទ្ធផលក្រុមពិភាក្សា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦ : រូបថតសកម្មភាពសិក្ខាសាលា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៧ : សំណួរ-ចម្លើយដែលលើកឡើងក្នុងសិក្ខាសាលា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៨ : សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់សហគមន៍ខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៩ : បញ្ជីឈ្មោះសមាជិកក្រុមពិភាក្សា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ១០ : បទបង្ហាញនៃកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិទាំង ៦
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ១១ : បទបង្ហាញលទ្ធផលតាមក្រុមពិភាក្សា

របាយការណ៍សង្ខេបពីលទ្ធផលនៃសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈស្តីពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ នៅអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលព្រៃឈើខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប

ខេត្ត ពោធិ៍សាត់, ថ្ងៃទី ១៩-២០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩

រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ រួមជាមួយបណ្តាភាគីពាក់ព័ន្ធបានរួមគ្នារៀបចំសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិដែលជាជំហានសំខាន់មួយឆ្ពោះទៅរកការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព។ កម្មវិធីនេះមានកម្មវត្ថុឆ្លើយតបតំរូវការជាលក្ខណៈមូលដ្ឋាន ថ្នាក់ជាតិ និង សាកល ដោយផ្តល់ឯកសារមានតម្លាភាព និង មានចំណងទាក់ទងគ្នាជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយដើម្បីធ្វើផែនការ គ្រប់គ្រង ប្រើប្រាស់ ការពារ និង បង្កើនធនធានព្រៃឈើ បំពេញសេចក្តីត្រូវការដល់មនុស្សជំនាន់បច្ចុប្បន្ន និង ជំនាន់ក្រោយៗទៀត។

ក្រុមការងារមួយដែលមានតំណាងពីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល វិស័យឯកជនបានរួមគ្នារៀបចំសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើដើម្បីគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិជាឯកសារគោលមួយដែលក្នុងនោះមានកម្មវិធីចំនួន ៦ : ១). កម្មវិធីកំណត់ព្រំប្រទល់ ការចាត់ថ្នាក់ និង ការចុះបញ្ជិកាសម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍ ២). កម្មវិធីគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើជាតិ និង ការអភិរក្ស ៣). កម្មវិធីពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និង អភិបាលកិច្ច ៤). កម្មវិធីសហគមន៍ព្រៃឈើជាតិ ៥).កម្មវិធីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និង ការស្រាវជ្រាវ ៦). កម្មវិធីហិរញ្ញប្បទានដើម្បីការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព។

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈអំពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ត្រូវបានរៀបចំដោយអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងមានឧបត្ថម្ភផ្នែកថវិកាពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានដានីដា និង FAO។ គោលបំណងនៃសិក្ខាសាលាគឺ កែលំអឯកសារព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ បង្កើនការផ្សព្វផ្សាយ និង ការយល់ដឹងអំពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ប្រមូលមតិ, ទស្សនៈ និង យោបល់ ពីអ្នកពាក់ព័ន្ធនានានៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន បង្កើនការគាំទ្រ និងការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការអភិវឌ្ឍនិងការអនុវត្តកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ និង តូវបានរៀបចំនៅខេត្តពោធិ៍សាត់ក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ **ហ៊ុន រ៉ានី ហ៊ុន សែន** នៅថ្ងៃទី ១៩-២០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩។

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់នេះត្រូវបានរៀបចំឡើងក្រោមអធិបតីភាពឯកឧត្តម **ជា សំអាង** អនុប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និង សមាជិកគណៈអធិបតីជាអភិបាលរងមកពីខេត្ត កំពង់ស្ពឺ កំពង់ឆ្នាំង កណ្តាល ពោធិ៍សាត់ និង បាត់ដំបង ព្រមទាំងសមាជិកមកពីអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន សហគមន៍មូលដ្ឋាន សរុបទាំងអស់ ចំនួន ១៥៨ នាក់។

ក្នុងសន្ទរកថាបើកសិក្ខាសាលា ឯកឧត្តម **ឆឺ គឹមតុក** អភិបាលរងខេត្តពោធិ៍សាត់ បានបញ្ជាក់អំពីសារៈសំខាន់នៃព្រៃឈើចំពោះជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និង ផលប៉ះពាល់ពីការបាត់បង់ព្រៃឈើ (ឧបសម្ព័ន្ធ ២) ហើយ ឯកឧត្តម **ខាំ សំអាន** អនុប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើបានថ្លែងថា យើងបានទទួលមរតកធនធានព្រៃឈើពីបុព្វបុរសរបស់យើង ហើយយើង ក៏ជាស្ពានចម្លងមរតកទាំងនេះទៅកូនចៅជំនាន់ក្រោយៗទៀត ពួកគេទាំងអស់មិនអាចរស់នៅដោយគ្មានព្រៃឈើបានទេ។ ឯកឧត្តមក៏បង្ហាញក្តីព្រួយបារម្ភដែលនៅលើពិភពលោកសព្វថ្ងៃកំណើនធនធានព្រៃឈើមិនសមាមាត្រនឹងកំណើនមនុស្ស។

សិក្ខាសាលារយៈពេលពីរថ្ងៃ ត្រូវបានរៀបចំដោយថ្ងៃទី ១ សំរាប់ការធ្វើបទបង្ហាញពីអ្នកចងក្រងកម្មវិធីទាំង ៦ និង អនុកម្មវិធីមួយចំនួនទៀត ហើយបន្ទាប់ពីបទបង្ហាញនៃកម្មវិធីនីមួយៗមានសំណួរ-ចម្លើយពិភាក្សាតាមកម្មវិធី និង ចុងបញ្ចប់នៃកម្មវិធីថ្ងៃទី ១ មានវេទិការសំរាប់ការសួរ-ឆ្លើយរយៈពេល ១ ម៉ោង និង ៣0នាទីបន្ថែមទៀតទៅកម្មវិធីទាំង ៦។ ថ្ងៃទី ២ នៃពិធីសិក្ខាសាលា គឺសំរាប់ការបែងចែកក្រុមពិភាក្សាតាមកម្មវិធីទាំង ៦ ដោយសិក្ខាកាមទាំងអស់បានចុះឈ្មោះពិភាក្សា តាមចំណង់ចំណូលចិត្ត បទពិសោធន៍ និងការងារចំពោះរបស់ខ្លួន ហើយបន្ទាប់ពីការពិភាក្សារួចតំណាងក្រុមនីមួយៗដែលសុទ្ធតែមកពីសហគមន៍មូលដ្ឋានបានធ្វើបទបង្ហាញពីលទ្ធផលរបស់ក្រុមខ្លួនព្រមទាំងបានឆ្លើយសំណួរដែលបានលើកឡើងយ៉ាងក្បោះក្បាយ។

ដំណើរការនៃសិក្ខាសាលាប្រព្រឹត្តិទៅមានភាពរលូន ដោយមានសិក្ខាកាមសរុបចំនួន ១៥២ នាក់បានចុះឈ្មោះតាមក្រុម ឬកម្មវិធីពិភាក្សានីមួយៗ (ឧបសម្ព័ន្ធ ៩) ក្រោយពេលពិភាក្សាបានលទ្ធផលរួចហើយក្រុមនីមួយៗបានឡើងធ្វើបទបង្ហាញ និង ឆ្លើយសំណួរទាក់ទងនឹងកម្មវិធីរបស់ខ្លួនដោយមានសមាជិកក្រុម និង អ្នកចងក្រងកម្មវិធីជួយសំរបសំរួលយ៉ាងអស់ពីលទ្ធភាពធ្វើឱ្យបរិយាកាសនៃ សិក្ខាសាលាមានសភាពផុសផុលយ៉ាងខ្លាំង (ឧបសម្ព័ន្ធ ៧ និង ១១)។ ក្រៅពីនោះក៏មានសេចក្តីថ្លែងការណ៏របស់សហគមន៍មូលដ្ឋានអំពីសិក្ខាសាលានេះផងដែរ (ឧបសម្ព័ន្ធ ៥)។

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈស្តីពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិដែលបានធ្វើនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ហើយ មានភាគីពាក់ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋានចូលរួមមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ព្រោះជាឱកាសដែលបណ្តាភាគីពាក់ព័ន្ធបានចូលរួមចំណែកបញ្ចេញមតិ យោបល់ និង ទស្សនៈក្នុងការរៀបចំឯកសារផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើរយៈពេលវែង។ សិក្ខាសាលាបានប្រព្រឹត្តិទៅប្រកបដោយបរិយាកាសយកចិត្តទុកដាក់ ស្និទ្ធស្នាល និង ការពិភាក្សាពោរពេញទៅដោយផ្លែផ្កា ហើយមតិ យោបល់ ទស្សនៈដែលលើកឡើងក្នុងឱកាសសិក្ខាសាលា ព្រមទាំងសេចក្តីថ្លែងការណ៏រួមគ្នារបស់សហគមន៍នៅតំបន់ខាងត្បូងបឹងទន្លេសាបគួរតែត្រូវបានយកទៅពិចារណារដោយក្រុមការងាររៀបចំកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ដើម្បីដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងឯកសារកម្មវិធីព្រៃឈើទៅតាមស្ថានភាព និង ចំណងទាក់ទងរបស់វាដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការកែលំអឯកសារកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិឱ្យរឹតតែប្រសើរថែមទៀត។

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់លើសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ

ទីកន្លែង: មជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ ប៊ុន រ៉ានី ហ៊ុន សែន ខេត្តពោធិ៍សាត់ ថ្ងៃទី ១៩-២០ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៩

កាលបរិច្ឆេទ	ពេលវេលា	កម្មវត្ថុ	វិធីសាស្ត្រ	អ្នកទទួលខុសត្រូវ
១៩ មិនា	០៨:០០-០៨:៣០	ចុះឈ្មោះ	ចុះហត្ថលេខា	អ្នកជំនួយការ
	០៨:៣០-០៩:០០	- គោរពទង់ជាតិ - សុន្ទរកថាស្វាគមន៍ - សុន្ទរកថាបើក	មតិ	- អ្នកសំរបសំរួល - ឯ.ឧ. **ទី គឹមតុក** អភិបាលរងខេត្តពោធិសាត់ - ឯ.ឧ. **ជា សំអាង** អនុប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
	០៩:០០-១០:០០	សេចក្តីផ្តើម - គោលបំណង និងលទ្ធផលរំពឹងទុកពីសិក្ខាសាលា - ដំណើរការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ	បទបង្ហាញ	បណ្ឌិត សុខ ហេង
	១០:០០-១០:៣០	**អាហារសំរន់**		
	១០:៣០-១០:៤០	បទបង្ហាញអំពី ឯកសារគោលកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ	បទបង្ហាញ	បណ្ឌិត សុខ ហេង
	១០:៤០-១១:០០	បទបង្ហាញកម្មវិធីទី១: ការកំណត់ព្រំប្រទល់	បទបង្ហាញ	លោក មាស មករា និង លោក លាង ហ៊ន
	១១:០០-១១:៤០	បទបង្ហាញកម្មវិធីទី២: ការគ្រប់គ្រង និងអភិរក្សព្រៃឈើ	បទបង្ហាញ	លោក ឃន សារ៉េត លោក សា មករា លោក ហង់ ស៊ុនត្រា លោក អួន សំអុល លោក ឈាង ដានី
	១១:៤០-១២:០០	បទបង្ហាញកម្មវិធីទី៣: ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ	បទបង្ហាញ	លោក សួន សុវណ្ណ
	១២:០០-១៣:០០	**អាហារថ្ងៃត្រង់**		
	១៣:០០-១៣:២០	បទបង្ហាញកម្មវិធីទី៤: សហគមន៍ព្រៃឈើ	បទបង្ហាញ	លោក ឡាវ សេដ្ឋាផល
	១៣:២០-១៣:៤០	បទបង្ហាញកម្មវិធីទី៥: ការកសាងសមត្ថភាព និងអភិវឌ្ឍការស្រាវជ្រាវ	បទបង្ហាញ	លោក ចាន់ សុផល លោក ប៊ុន រ៉ាដា លោក នុព សុធា លោក សរិទ្ធ វណ្ណា
	១៣:៤០-១៤:០០	បទបង្ហាញកម្មវិធីទី៦: ហិរញ្ញវត្ថុព្រៃឈើ	បទបង្ហាញ	លោក ម៉ា សុខថា
	១៤:០០-១៥:៣០	សំនួរ និងចំលើយ		លោក ឡុង ប៊ុង និងអ្នកចងក្រងកម្មវិធី
	១៥:៣០-១៦:០០	**អាហារសំរន់**		
	១៦:០០-១៧:៣០	ពិភាក្សាតាមក្រុម	ប្រមូលមតិ	អ្នកបច្ចេកទេស និងអ្នកចងក្រង
២០ មិនា	០៨:០០-១០:០០	ពិភាក្សាតាមក្រុម	ប្រមូលមតិ	អ្នកបច្ចេកទេស និងអ្នកចងក្រង
	១០:០០-១០:៣០	**អាហារសំរន់**		
	១០:០០-១២:០០	ចែករំលែកលទ្ធផលពីក្រុមពិភាក្សា	ប្រមូលមតិ	អ្នកបច្ចេកទេស និងអ្នកចងក្រង
	១២:០០-១៣:៣០	**អាហារថ្ងៃត្រង់**		
	១៣:៣០-១៥:០០	- -របាយការណ៍បូកសរុប - មតិចាប់អារម្មណ៍របស់អ្នកចូលរួម - សុន្ទរកថាបិទអង្គសិក្ខាសាលា		លោក ពិន ផានី លោក សៅ ដារឿន ឯ.ឧ. ទីម ស៊ីផា
	១៥:០០-១៥:៣០	**អាហារសំរន់**		

សុន្ទរកថាស្វាគមន៍

របស់ឯកឧត្តម ឌី គឹមតុក អភិបាលរងខេត្តពោធិសាត់ ថ្លែងក្នុងសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈលើសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ នៅមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ ប៊ុន រ៉ានី ហ៊ុន សែន ពោធិសាត់

(ខេត្តពោធិសាត់, ថ្ងៃទី ១៩ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០៩)

- សូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះថេរានុថេរៈគ្រប់ព្រះអង្គ ជាទីសក្ការៈ

-សូមគោរពឯកឧត្តម ជា សំអាង ទីប្រឹក្សានៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងជាអនុប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ

-សូមគោរព ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី ជាភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិ អន្តរជាតិ និង សមាជិក សមាជិកា នៃអង្គសិក្ខាសាលា ជាទីមេត្រី !

ជាបឋម ក្នុងនាមអាជ្ញាធរខេត្ត និងក្នុងនាមខ្លួនខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំ សូមសំដែងអំណរព្រះគុណ និងអរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ និងស្មោះស្ម័គ្រ និង សូមគោរពស្វាគមន៍យ៉ាងកក់ក្តៅបំផុតចំពោះព្រះថេរានុថេរៈគ្រប់ព្រះអង្គ ឯកឧត្តម អនុប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ព្រមទាំងឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រីទាំងអស់ ដែលបានឆ្លៀតឱកាសដ៏មមាញឹក និងមានតម្លៃដើម្បីមកចូលរួមជាភ្ញៀវកិត្តិយស និងជាសិក្ខាកាមក្នុងអង្គសិក្ខាសាលាជាតិពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈលើសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិដ៏មានសារៈសំខាន់នាពេលនេះ។ វត្តមានដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម និង ច្រើនកុះកររបស់ព្រះថេរានុថេរៈគ្រប់ព្រះអង្គ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី នាថ្ងៃនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ ក្នុងការចូលរួមស្វែងយល់អំពីវិស័យព្រៃឈើនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំមានមោទនៈភាព និងសេចក្តីរីករាយជាពន្លឹក ដែលរដ្ឋបាលព្រៃឈើបានសំរេចជ្រើសរើសយកខេត្តពោធិសាត់ ដែលជាខេត្តសំបូរទៅដោយធនធានព្រៃឈើ (ក្នុងភូមិភាគខាងត្បូងបឹងទន្លេសាបដែលមានខេត្តប៉ៃលិន បាត់ដំបង កំពង់ឆ្នាំង កំពង់ស្ពឺ កណ្តាល រាជធានីភ្នំពេញ និង ខេត្តពោធិសាត់យើងខ្ញុំព្រះករុណា) សំរាប់ជាកន្លែងរៀបចំសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈលើសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ក្នុងគោលបំណងប្រមូលមតិ និង យោបល់ពីសំណាក់ភាគីពាក់ព័ន្ធនានា ដែលមកពីបណ្តាមូលដ្ឋាននៃភូមិភាគនេះ ដើម្បីកែលំអសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិនេះឱ្យក្លាយជាយុទ្ធសាស្ត្រជាតិប្រកបដោយតម្លាភាព និង ប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ដើម្បីរៀបចំផែនការការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ ការការពារ និង ការទាញយកផលប្រយោជន៍ពីធនធានព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព សំរាប់សង្គមមនុស្សជំនាន់បច្ចុប្បន្ន និងជំនាន់ក្រោយៗទៀត។ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំយល់ឃើញថាអង្គសិក្ខាសាលានេះមានសារៈប្រយោជន៍ណាស់ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ និង ពន្យល់ពីកម្មវិធីសំខាន់ៗសំរាប់អនុវត្តន៍ និង បង្កើនការចូលរួមពីបណ្តាភាគីពាក់ពន្ធ័នៅមូលដ្ឋាន ដើម្បីជំរុញការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព សំដៅរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅជនបទ ដែលជាទិសដៅដ៏សំខាន់មួយនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន**។

-ព្រះថេរានុថេរៈគ្រប់ព្រះអង្គ ជាទីសក្ការៈ

-ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រីទាំងអស់ជាទីគោរព

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំសូមទូលប្រគេន និងជំរាបជូនអង្គសិក្ខាសាលាជ្រាបជាពតិមានគ្រួសៗ អំពីស្ថានភាពព្រៃឈើនៅខេត្តពោធិសាត់ ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋ និងមុខរបរសំខាន់ៗរបស់ពលរដ្ឋនៃខេត្តពោធិសាត់យើង ខ្ញុំព្រះករុណា សំរាប់ជាមូលដ្ឋានបន្ថែមក្នុងការពិភាក្សា និងចូលរួមផតល់យោបល់។ ខេត្តពោធិសាត់មានផ្ទៃដីសរុប ១.១៥៨.៩៩១ហិកតា ក្នុងនោះមានផ្ទៃដីព្រៃឈើចំនួន ៨៨៥.៤៤០ហិកតា ស្មើនឹង ៧៦.៤២ភាគរយ (រព ២០០៨) និងមានប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៤២៦.៧៥៨នាក់ ស្មើនឹង ៨៣.១៥៣គ្រួសារ ដែលភាគច្រើនជាកសិកររស់នៅពឹងផ្អែកស្ទើរតែទាំងស្រុងលើធនធានព្រៃឈើ និងធនធានជលផល។ ដូច្នេះការបាត់ធនធានព្រៃឈើ និងព្រៃលិចទឹកបានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋយើង ក៏ដូចប្រជាជនក្នុងតំបន់ផងដែរ។ កន្លងមកព្រៃឈើក្នុងខេត្តពោធិសាត់ក៏ដូចខេត្តផ្សេងៗ ទទួលរងនូវការគំរាមកំហែងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរតាមរយៈការធ្វើអាជីវកម្មអនាធិបតេយ្យ ការតាំងលំនៅដ្ឋានភូមិករថ្មីៗក្នុងតំបន់ព្រៃឈើ ការកាប់រាន ដុត ឈូសឆាយ និងហ៊ុមព័ទ្ធដីព្រៃឈើដើម្បីវាតយកដីធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ។

អនុវត្តតាមអនុសាសន៏ និង ការដឹកនាំដ៏ត្រឹមត្រូវ និង ឈ្លាសវៃបំផុតរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្រ្តីនៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងអនុវត្តបទបញ្ជាលេខ ០១ បប ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការទប់ស្កាត់ បង្ក្រាប និងលុបបំបាត់ការកាប់រាន ដុត ឈូសឆាយ និងហ៊ុមព័ទ្ធកាន់កាប់ដីព្រៃឈើ និងបទបញ្ជាលេខ ០២ បប ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការគ្រប់គ្រង និងការត្រួតពិនិត្យ លើការប្រើប្រាស់រណារយន្តកាត់-អារឈើ អាជ្ញាធរខេត្តពោធិសាត់ សហការជាមួយបណ្តាស្ថាប័នពាក់ពន្ធ័ ជាពិសេសរដ្ឋបាលព្រៃឈើបានធ្វើការទប់ស្កាត់ បង្ក្រាបអំពើអនាធិបតេយ្យព្រៃឈើគ្រប់ប្រភេទដោយទទួលលទ្ធផលជាបន្តបន្ទាប់មានជាអាទិ៍ : អនុគណៈកម្មធិការខេត្តពោធិសាត់ដើម្បីទប់ស្កាត់ លុបបំបាត់ បង្ក្រាបការកាប់រាន ដុត ឈូសឆាយ និងហ៊ុមព័ទ្ធដីព្រៃឈើដើម្បីវាតយកដីធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ បានស្រង់ស្ថិតិដីព្រៃឈើដែលបានកាប់រានដោយខុសច្បាប់ចំនួន ១៣.៦០១ហិកតា ដកហូតដីព្រៃឈើមកទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋវិញបានចំនួន ៣.៤០៥ហិកតា ស្រង់ស្ថិតិរណារយន្តកាត់-អារឈើចំនួន ២០០គ្រឿង ដកហូតរណារយន្តកាត់-អារឈើចំនួន ៦១គ្រឿង និង កំពុងបន្តធ្វើការស្រាវជ្រាវដើម្បីចាត់វិធានការជាក់ស្តែង។

បន្ថែមលើសកម្មភាពខាងលើ យើងមានកម្មវិធីអភិរក្សព្រៃឈើតំបន់ជួរភ្នំក្រវាញភាគកណ្តាលនៃអង្គការ CI អង្គការ FFI អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួនទៀត ដែលបានធ្វើការជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និង សហគមន៏ក្នុងសកម្មភាពអភិរក្សធនធានព្រៃឈើ សត្វព្រៃ ជីវៈចំរុះ និង បង្កើតសហគមន៏ព្រៃឈើ ដែលបានរួមចំណែកយ៉ាងច្រើនក្នុងការការពារ អភិរក្សធនធានធម្មជាតិឱ្យនៅគង់វង្ស រួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅជននៃប្រទេសយើង។

-ព្រះថេរានុថេរៈគ្រប់ព្រះអង្គ ជាទីសក្ការៈ

-ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រីទាំងអស់ជាទីគោរព

ជាថ្មីម្តងទៀតខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំសង្ឃឹមថា អង្គសិក្ខាសាលានាថ្ងៃនេះ នឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងសំខាន់ក្នុងការចូលរួមមតិកែលំអសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិនេះ ក៏ដូចជាការចូលរួមការពារធនធានព្រៃឈើនៅកម្ពុជាឱ្យបានកាន់តែប្រសើរ និង សូមព្រះថេរានុថេរៈគ្រប់ព្រះអង្គ ឯកឧត្តម អស់លោក លោកស្រីទាំងអស់ចូលរួមស្វែងយល់ពិភាក្សា និង ផ្តល់មតិឱ្យបានផុលផុសដើម្បីឱ្យកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិនេះ ឆ្លើយតបទៅនឹងតំរូវការថ្នាក់មូលដ្ឋាន មានភាពស៊ីសង្វាក់ ព្រមទាំងមានការគាំទ្រដល់ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ និង គោលដៅសហសវត្សរបស់កម្ពុជាដែលប្តេជ្ញាថែរក្សាគំរបព្រៃឈើឱ្យបានចំនួន ៦០ភាគរយ នៅទូទាំងប្រទេសនាឆ្នាំ ២០១៥។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរព្រះគុណ និងអំណរគុណចំពោះព្រះថេរានុថេរៈគ្រប់ព្រះអង្គ ឯកឧត្តម លោក លោកស្រី ភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិ និង អន្តរជាតិ ដែលបាននិមន្ត និងអញ្ជើញចូលរួមក្នុងអង្គសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈលើសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិនាថ្ងៃនេះ។ សូមប្រសិទ្ធិពរប្រគេនព្រះថេរានុថេរៈគ្រប់ព្រះអង្គ និងសូមជូនពរឯកឧត្តម លោក លោកស្រី ភ្ញៀវកិត្តិយសជាតិ និង អន្តរជាតិទាំងអស់ សូមជួបប្រទះតែពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ និងសូមប្រកាសបើកអង្គសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈលើសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ។

សូមអរព្រះគុណ និងអរគុណ !

៣. កម្មវិធីអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ និង អភិបាលកិច្ច

ចំណុចអាទិភាព

- ការអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ
- ការការពារជាមុននូវបទល្មើសព្រៃឈើ
- បង្កើនការយល់ដឹង
- អភិបាលកិច្ចព្រៃឈើ

កម្មវិធីនេះស្របនឹងទស្សនៈទានកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិយ៉ាងដូចម្តេច?

- ព្រៃឈើជាសម្បត្តិសាធារណៈ សំរាប់មនុស្សជំនាន់នេះ និង ជំនាន់ក្រោយៗទៀត
- ប្រជាពលរដ្ឋភាគច្រើនរស់នៅពឹងផ្អែកលើធនធានព្រៃឈើ
- បទល្មើសព្រៃឈើ កាប់រានដីព្រៃឈើ ធ្វើឱ្យធនធានព្រៃឈើថយចុះ បំផ្លាញបរិស្ថាន ជីវចំរុះ ការកើនកំដៅផែនដី បាត់បង់ចំណូលថវិកាជាតិ
- កម្មវិធីអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ និង អភិបាលកិច្ច មានគោលដៅស្របនឹងទស្សនៈទានកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិដោយធានាបាននូវការរៀបចំព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

កម្មវិធីនេះស្របនឹងគោលបំណងកម្មវិធីព្រៃឈើយ៉ាងដូចម្តេច?

- លុបបំបាត់ការកាប់ឈើអនាធិបតេយ្យ ការកាន់កាប់ដីព្រៃឈើខុសច្បាប់
- ជំរុញ និង បង្កើនជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅពឹងផ្អែកលើធនធានព្រៃឈើ
- ជំរុញឱ្យមានការប្រភពផ្គត់ផ្គង់ផល-អនុផលព្រៃឈើស្របច្បាប់ និង មានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង
- ផ្សព្វផ្សាយ ពង្រឹងការយល់ដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីការអនុវត្តច្បាប់ និង ទស្សនៈទូទៅអំពីអភិបាលកិច្ចព្រៃឈើ

គោលបំណងនៃកម្មវិធីអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ និង អភិបាលកិច្ច

គោលបំណងនៃកម្មវិធីនេះធានាអភិបាលកិច្ច និង អនុវត្តច្បាប់មានតម្លាភាព ស្មើភាព និង យុត្តិធម៌។

- លុបបំបាត់សកម្មភាពល្មើសច្បាប់គ្រប់ប្រភេទក្នុងដែនព្រៃឈើ
- ធានានូវការរៀបចំ និង អនុវត្ត ច្បាប់ គោលនយោបាយ លិខិតបទដ្ឋាន
- ជំរុញអភិបាលកិច្ចល្អ ដោយបង្កើនសមត្ថភាពខាងដោះស្រាយទំនាស់
- ឆ្ពោះទៅការប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាពសិទ្ធិ និង កាតព្វកិច្ច
- ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ និង អភិបាលកិច្ច
- ធ្វើឱ្យប្រសើរនូវការប្រើប្រាស់ឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព គោរពសិទ្ធិ និង កម្មសិទ្ធិសាធារណៈ
- វិធីសាស្ត្រមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងប្រតិបត្តិការស៊ើបអង្កេត តាមដាន ទប់ស្កាត់ និង បង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ
- បង្កើនចំណេះដឹងជាសាធារណៈអំពីច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋាននានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រៃឈើដើម្បីឱ្យមានការគោរព និងអនុវត្តច្បាប់

យុទ្ធសាស្រ្តអនុវត្តកម្មវិធីអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ និង អភិបាលកិច្ច

កម្មវិធីនេះមានរយៈពេលវែង និងត្រូវការនូវការប្តេជ្ញាចិត្តខ្លាំងក្លាពីស្ថាប័នរដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ

- o កិច្ចសហការរវាងស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលដែលពាក់ព័ន្ធ និង អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល។ ជំហានសំខាន់គឺ ការបង្កើតក្រុមការងារអន្តរស្ថាប័នដែលនឹងកំណត់អត្តសញ្ញាណបញ្ហាដែលនាំឱ្យកើតមានបទល្មើសព្រៃឈើ (បទឧក្រិដ្ឋព្រៃឈើ) ហើយរៀបចំយុទ្ធសាស្រ្តរឹងមាំមួយដោះស្រាយបញ្ហានេះ។
- o គ្រប់គ្រងដោះស្រាយទំនាស់ និង ជំរុញឱ្យមានតម្លាភាព និងភាពទទួលខុសត្រូវក្នុងវិស័យព្រៃឈើ។ រដ្ឋបាលព្រៃឈើនឹងគ្រប់គ្រងដោះស្រាយទំនាស់នានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រៃឈើក្នុងកំរិតមីក្រូ (ជម្លោះរវាងបុគ្គលនឹងបុគ្គល និង ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងសហគមន៍) និង ក្នុងកំរិតម៉ាក្រូ (ជម្លោះរវាងសហគមន៍ជាមួយអ្នកខាងក្រៅ ស្ថាប័នផ្សេងៗ និង ពួកឈ្មួញ)។
- o ធ្វើការសំរបសំរួលជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗដើម្បីរួមគ្នាអនុវត្តច្បាប់។ កម្មវិធីអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ និងអភិបាលកិច្ចមានគោលបំណងសំរបសំរួលជាមួយស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ និង គោលនយោបាយនានាដែលពាក់ព័ន្ធ ទាំងក្នុងនិង ក្រៅវិស័យព្រៃឈើ។
- o បង្កើនអភិបាលកិច្ចខ្សែសង្វាក់តម្លៃឈើ ដើម្បីជំរុញទៅកាន់ទីផ្សារអន្តរជាតិធំៗ។ ដើម្បីជំរុញការគ្រប់គ្រងខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ឈើ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងពិចារណាការបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងដៃគូស្ម័គ្រចិត្តជាមួយទីផ្សារសំខាន់ៗ ដូចជា អ៊ឺរ៉ុបជាដើម។ ផ្នែកសំខាន់នៃចំណុចនេះគឺរៀបចំប្រព័ន្ធធានារ៉ាប់រងផ្លូវច្បាប់មួយ ហើយជំហានដើម្បីអនុវត្តប្រព័ន្ធធានារ៉ាប់រងផ្លូវច្បាប់នេះរួមមាន៖
    - រៀបចំនិយមន័យច្បាស់លសាស់មួយអំពី ផលិតផលឈើស្របច្បាប់នៃប្រទេសកម្ពុជា
    - រៀបចំប្រព័ន្ធមួយជាក់លាក់ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ ឯកតាគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ដែលស្របតាមនិយមន័យខាងលើ
    - ផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណផលិផលឈើនាំចេញដើម្បីបញ្ជាក់ភាពស្របច្បាប់
    - ដាក់ឱ្យមានការតាមដានឯករាជ្យនៃប្រព័ន្ធធានារ៉ាប់រងផ្លូវច្បាប់នេះ
- o ជំរុញឱ្យមានវិញ្ញាបនប័ត្រសំរាប់អ្នកផលិតផល អនុផលព្រៃឈើ។ ការចេញវិញ្ញាប័ត្រ ជួយទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រៃឈើហើយក៏ជួយលើកទឹកចិត្តអ្នករកទទួលទានស្របច្បាប់។
- o បង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាអន្តរជាតិ និង ប្រទេសជិតខាងទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រៃឈើ និង សត្វព្រៃឆ្លងដែន។
- o បង្កើតវិធានការដើម្បីធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពរវាងតំរូវការ និង ការផ្គត់ផ្គង់ឈើ។ កម្មវិធីនេះនឹងមានការវិភាគពីសមត្ថភាពឧស្សាហកម្មឈើកម្ពុជា ដើម្បីឱ្យដឹងពីការផលិត និងការប្រើប្រាស់ ក្នុងគោលបំណងគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព។

អនុកម្មវិធី ១៖ កំណែទំរង់ច្បាប់ និង រដ្ឋបាល

មធ្យោបាយអនុវត្ត

- o លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការចូលរួមពីបណ្តាភាគីពាក់ព័ន្ធនានា ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល សង្គមស៊ីវិល
- o ពង្រឹងកិច្ចសហការអន្តរក្រសួង /ស្ថាប័នតាមរយៈក្រុមការងារព្រៃឈើ និង បរិស្ថាន (TWG F&E) ដែលមានការចូលរួមពីក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដៃគូអភិឌ្ឍន៍ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និង សង្គមស៊ីវិល

- សហការប្រតិបត្តិការជាមួយគណៈកម្មាធិការជាតិ និង អនុគណៈកម្មាធិការខេត្តដើម្បីទប់ស្កាត់ ការកាប់រាន ដុត ឈូសឆាយ ហ៊ុមព័ទ្ធដីព្រៃឈើដើម្បីវាតយកដីធ្វើកម្មសិទ្ធិ ។
- សហការប្រតិបត្តិការជាមួយអាជ្ញាធរជាតិដោះស្រាយទំនាស់ដីធ្លី
- លើកទឹកចិត្តឱ្យមានវិមជ្ឈការព្រៃឈើដើម្បីឱ្យមានការចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានក្នុងការគ្រប់គ្រង និង អភិរក្សធនធានព្រៃឈើ
- មនុស្សគ្រប់រូបក្នុងសង្គមត្រូវគោរពច្បាប់ មានសិទ្ធិស្មើគ្នាចំពោះច្បាប់
- ធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធតុលាការក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ ដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើជំរុញឱ្យមានការប្រជុំប្រចាំឆ្នាំជាមួយព្រះរាជអាជ្ញារាជធានី ខេត្តដើម្បីជំរុញការដោះស្រាយបទល្មើសព្រៃឈើ ។
- បន្តផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនូវទិន្នន័យ ស្ថិតិ បទល្មើសព្រៃឈើតាមរយៈទស្សនាវដ្ដីព្រៃឈើ ស្ថិតិព្រៃឈើ និង គេហទំព័ររបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- បង្កើតផ្នែកទំនាក់ទំនងសាធារណៈដើម្បីផ្ដល់ពតិមាន ឯកសារ និង លិខិតបទដ្ឋាននានាដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងវិស័យព្រៃឈើ
- បន្តចូលរួមចែករំលែកពតិមាន និង បទពិសោធន៍នានាតាមរយៈវេទិការថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់តំបន់ និង អន្តរជាតិ ។
- បង្កើតយន្តការប្រតិកម្មរហ័សចំពោះបទល្មើសព្រៃឈើនៅថ្នាក់កណ្ដាល និង មូលដ្ឋាន ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ ផ្ទៀងផ្ទាត់ពតិមាន និង ចាត់វិធានការចំពោះបទល្មើសព្រៃឈើដែលបានកើតឡើង និង ចុះផ្សាយតាមសាពតិមាននានា ។ បន្តទំនាក់ទំនង និង សហការល្អជាមួយយន្តការប្រតិកម្មរហ័សនៃទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

អនុកម្មវិធី ២. ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ ការតាមដាន និង រាយការណ៍ពីបទល្មើសព្រៃឈើ

មធ្យោបាយអនុវត្ត

- ផ្ដល់មធ្យោបាយ សំភារៈ ថវិកាគ្រប់គ្រាន់ដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើអនុវត្តច្បាប់ ។ រដ្ឋបាលព្រៃឈើមិនអាចបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើដោយគ្មានសំភារៈមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់ប្រមូលពតិមាន ចងក្រងសំណុំរឿង និង ថែរក្សាវត្ថុតាង និង ការពារសុវត្ថិភាពផ្ទាល់ខ្លួនពេលប្រតិបត្តិការទេ ។
- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃយន្តការតាមដាន និង រាយការណ៍ពីករណីបទល្មើសព្រៃឈើ ។ ក្នុងនេះមាន : បង្កើតឱ្យមានការរួមគ្នារវាងរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និង សហគមន៍មូលដ្ឋានការពារតំបន់អភិរក្សដែលសក្ដានុពលខ្ពស់, រៀបចំឱ្យមានសៀវភៅគោលការណ៍តូចអាចដាក់ហោប៉ាវ ឬយកតាមខ្លួនបាន និយាយអំពីរបៀបតាមដាន និង កត់ត្រាអំពីករណីបទល្មើសព្រៃឈើ, បន្តកត់ត្រាបញ្ចូលទិន្នន័យសំណុំរឿងបទល្មើសព្រៃឈើក្នុងប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព, សិក្សារូបថតពីលើអាកាសដើម្បីតាមដានការប្រែប្រួលគំរបព្រៃឈើ, បង្កើតប្រព័ន្ធមួយដែលអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលខាងបរិស្ថានឯករាជ្យ និង សង្គមស៊ីវិលអាចចូលរួមតាមដានបទល្មើសប្រៃឈើ ។
- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រព័ន្ធតុលាការពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងបទល្មើសព្រៃឈើ ។ បន្តកិច្ចសហការ និង បង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារជាមួយព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការ, បណ្ដុះបណ្ដាលជំនាញចងក្រងសំណុំរឿងបទល្មើសព្រៃឈើដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើថ្នាក់មូលដ្ឋាន

និង សៀវភៅណែនាំដែលងាយយល់, សហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធបង្រ្កាបបទល្មើសព្រៃឈើទ្រង់ទ្រាយធំ ដូចជាការធ្វើអាជីវកម្មឈើអនាធិបតេយ្យ ការកាប់ រុករាន ដុតឈូឆាយដីព្រៃឈើវាតយកធ្វើកម្មសិទ្ធិ។

- o បង្កើនសហការជាមួយប្រទេសជាតិជិតខាង និង អន្តរជាតិទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រៃឈើ សត្វព្រៃឆ្លងដែន។
- o បង្កើនកិច្ចសហការមានប្រសិទ្ធភាពជាមួយស្ថាប័នអនុវត្តច្បាប់ពាក់ព័ន្ធទប់ស្កាត់ បង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ ដូចជា អគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករ, បញ្ជាការដ្ឋានកងរាជអាវុធហត្ថលើផ្ទៃប្រទេស នាយកដ្ឋានប្រឆាំងបទល្មើសសេដ្ឋកិច្ច កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ។
- o សហការអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពដើម្បីទប់ស្កាត់ លុបបំបាត់ បង្ក្រាបបទល្មើស កាប់រាន ដុត ឈូសឆាយ ហ៊ុមព័ទ្ធដីព្រៃឈើដើម្បីវាតយកដីព្រៃឈើធ្វើកម្មសិទ្ធិ។ ពង្រឹងយន្តការ និង បង្កើនសមត្ថភាពអនុគណៈកម្មធិការខេត្ត រាជធានី ក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុកដកហូតដីព្រៃឈើដែលត្រូវបានកាប់រាន និង កាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់, បង្កើតវេទិការដោះស្រាយទំនាស់ដីព្រៃឈើតាមរយៈការចរចារ, ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋាននានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការកាប់រាន និង កាន់កាប់ដីព្រៃឈើដោយខុសច្បាប់, ស្វែងរក និង ផ្តល់ថវិកាដល់អនុគណៈកម្មាធិការខេត្ត រាជធានី ដើម្បីសកម្មភាព ស្រាវជ្រាវ ស្រង់ស្ថិតិ ផ្ទៀងផ្ទាត់ និង ចេញដីកាដកហូតដីព្រៃឈើដែលកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់មកវិញ។

អនុកម្មវិធី ៣. ប្រតិកម្មរហ័សចំពោះពត៌មានបទល្មើសព្រៃឈើ

មធ្យោបាយអនុវត្ត

- o ក្រុមការងារនៅរដ្ឋបាលព្រៃឈើកណ្តាល។ រៀបចំប្រព័ន្ធការងារដើម្បីត្រួតពិនិត្យរាល់របាយការណ៍ដែលថ្នាក់មូលដ្ឋានផ្តល់ឱ្យ និង រៀបចំរបាយការណ៍ជូនប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ និង ស្ថាប័នយន្តការប្រតិកម្មតាមករណីចាំបាច់, ទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ពត៌មានដែលចុះផ្សាយ, ក្នុងករណីចាំបាច់ចុះត្រួតពិនិត្យ និង ផ្ទៀងផ្ទាត់ពត៌មានដល់ទីកន្លែងជាក់ស្តែងដើម្បីស្វែងរកការពិត និង តម្លាភាព, បញ្ចូលពត៌មានក្នុងប្រព័ន្ធ កុំព្យូទ័រ និង គេហទំព័ររដ្ឋបាលព្រៃឈើ។
- o ក្រុមការងារនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។ ត្រួតពិនិត្យពត៌មានដែលចុះផ្សាយតាមបណ្តាសារពត៌មាន, ចុះផ្ទៀងផ្ទាត់ជាក់ស្តែង ចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ បង្ក្រាបជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ, រៀបចំរបាយការណ៍បំភ្លឺជូនរដ្ឋបាលព្រៃឈើថ្នាក់កណ្តាល។
- o បង្កើនកិច្ចសហការជាមួយប្រព័ន្ធសារពត៌មាន និង អ្នកផ្តល់ពត៌មាន។ រៀបចំឱ្យមានការប្រជុំរវាងរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងបណ្តាញសារពត៌មានដើម្បីបង្កើនកិច្ចសហការ, ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋាននានាដល់សារពត៌មាន, បណ្តុះបណ្តាលជំនាញ ស៊ើបអង្កេតបទល្មើសព្រៃឈើ, រៀបចំទស្សនៈកិច្ចសិក្សាជាមួយអ្នកសារពត៌មានទៅកាន់កន្លែងដែលកើតមានបទល្មើសព្រៃឈើ, ស្វែងរកថវិកាសំរាប់សារពត៌មាន អ្នកផ្តល់ពត៌មាន ការចុះផ្សាយពត៌មានសំរាប់បង្កើនការយល់ដឹងជាធារណៈអំពីបទល្មើសព្រៃឈើ និងវិធានការនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល, បង្កើតប្រព័ន្ធទទួលសារដែលអាចឱ្យសារណៈជនផ្តល់ពត៌មានពីបទល្មើសព្រៃឈើ។។

PUBLIC REGIONAL CONSULTATION WORKSHOP ON NATIONAL FOREST PROGRAMME
IN SOUTHERN TONLESAB LAKE FA INSPECTORATE
PURSAT, 19-20 MARCH 2009
GROUP DISCUSSION REGISTRATION LIST

GROUP 1: FOREST DEMARCATION

NO.	NAME	ORGANIZATION	SIGNATURE
1	MEAS MAKARA	FA	
2	LANH SITHAORN	COMMUNE CHIEF OF ANSAR CHAMBAK	
3	MAK SOUN	SARF, PURSAT	
4	KROCH SOK THON	DEPUTY CHIEF OF ROLEAPHAER DISTRIC	
5	SORN SOPHEAP	COMMUNITY NEANG KANGREY MOUNTAIN	
6	LAON SIVY	COMMUNITY KBAL TRACH COMMUNE, PURSAT	
7	MAM THON	COMMUNE CHIEF OF OSANDAN	
8	CHHEANG KUY HY	KAMPONGSPEU PROVINCE	
9	SAR SAT	ACTION FOR ENVIRONMENT AND COMMUNITY, NGO	
10	NEM PHOEUN	FA	
11	NOUN SOCHEAT	COMMUNITY, KAMPONGCHHNAING	
12	MAON EANGLY	CHIEF OF KAMPONG LAENG DISTRICT	
13	KHHIEV SOPHOEUN	COMMUNE COUNCIL	
14	CHAB SOKHHOEUN	THNOUT CHUM COMMUNE	
15	KIM NARA	FA, PURSAT	
16	NOY SAM OL	FA	
17	MAN VUTHY	FA	
18	SIN KOSAL	FA	
19	KOT BORAN	FA, BATTAMBANG	
20	CHHAY NARETH	FA, SAM LOUT	
21	MARK VANNY	FA MOUNG RUSSEY	
22	TEANG DAVID	FA, BATTAMBANG DIVISION	
23	PANN PHOUN	SAMLOUT DISTRICT	
24	BEN BOLINNA	FA, ROMEAS	
25	OM CHROL	KRAINGSKEA COMMUNE	
26	OUN YANG	CHIEF OF VEALVENG DISTRICT	

PUBLIC REGIONAL CONSULTATION WORKSHOP ON NATIONAL FOREST PROGRAMME
IN SOUTHERN TONLESAB LAKE FA INSPECTORATE
PURSAT, 19-20 MARCH 2009
GROUP DISCUSSION REGISTRATION LIST

GROUP 2. NATIONAL FOREST MANAGEMENT AND CONSERVATION

NO.	NAME	ORGANIZATION	SIGNATURE
1	KHORN SARETH	FA	
2	CHHUM SAMNANG	FA	
3	SAOM SOTHORNIN	PHNOM PENH	
4	UON SAM OL	FA	
5	HAM SARAVUTH	FA	
6	KONG DARITH	FA, PURSAT	
7	SOK SOVANNA	EPDo	
8	OR SOPHEAK	MIP FOUNDATION, SAMLOUT DISTRICT	
9	NOUN SOKHUNTHEA	CHIEF OF SAMLOUT COMMUNE	
10	TOCH MONY	FA	
11	SANN KIMKHHEANG	FA, BATTAMBANG	
12	PROEUNG SOKHHEANG	FA, BATTAMBANG	
13	PHAY SENGHOUT	DEPARTMENT OF LAND MANAGEMENT	
14	ITH VANNMONY	MONK FROM HAE PHKA PAGODA	
15	UNG RITHY	COMMITTEE MEMBER OF HAE PHKA PAGODA	
16	NAM NY	SAMLOUT DISTRICT, BATTAMBANG	
17	VANE LIMHEANG	SAMLOUT	
18	IN OEUN	COMMUNITY CHIEF OF PHNOM POUT, BATTAMBANG	
19	PICH MALAY	CHIEF OF ROKHAKIRI DISTRICT	
20	LOM SAOM	CHIEF OF MOUNRUSSEY DISTRICT	
21	TUY SAM AN	CHIEF OF ROKHAKIRI COMMUNE	

PUBLIC REGIONAL CONSULTATION WORKSHOP ON NATIONAL FOREST PROGRAMME
IN SOUTHERN TONLESAB LAKE FA INSPECTORATE
PURSAT, 19-20 MARCH 2009
GROUP DISCUSSION REGISTRATION LIST

GROUP 3: FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE

NO.	NAME	ORGANIZATION	SIGNATURE
1	SENG VISAL	FA, PURSAT	
2	LONG BOUNG	TECHNICAL ASSISTANCE	
3	SOUN SOVANN	FA	
4	SAO DAROEUN	CHIEF OF BAKAN DISTRICT	
5	CHEA SARAN	FA	
6	KANE PHAN	FA	
7	CHHEANG THINA	FA	
8	UM SOPHA	FA, PURSAT	
9	PO BUNLENG	FA, KANDAL CANETONMENT	
10	TOUCH SAMBO	CHIEF OF PHNOM KRAVANH	
11	NAO THOEUN	RAKSMEY KAMCHUCHEA NEWS PAPERS	
12	SUM LEUM	DEPARTMENT OF INFROMATION	
13	BAN SOPHAL	DARASY COMPANY	
14	SO SEN	MEMBER OF COMMUNE COUNCIL	
15	KIM NHAN	COMMUNITY MEMBER	
16	CHEA HOUT	FA, KRAVANH	
17	LIV SAROM	COMMUNITY OFRESTRY, KAMPONGSPEU PROVINCE	
18	HOR SAM ATH	COMMUNITY BATTAMBANG	
19	KIM SENG	COMMUNITY BATTAMBANG	
20	LIM BUN CHHORN	CHIEF OF FA TRIAGE TOM	
21	CHEA BUNLY	FA, PURSAT	
22	TEP CHANTY	FA, PURSAT	
23	CHANN SOCHEAT	DEPUTY CHIEF OF LEGISLATIVE DIVISION, MJP	
24	LY PHEAK	COMMUNITY, KRAKOR, PURSAT	
25	OEUN SARIM	COMMUNITY, BATTAMBANG	
26	CHEP PON	COMMUNITY TRAPAING PHKORM, KG. CHHNAING	
27	SAOM SALOUT	COMMUNITY, BATTAMBANG	
33	CHANN SOTHA	FA, BOVEL DIVISION, BATTAMBANG	
34			

PUBLIC REGIONAL CONSULTATION WORKSHOP ON NATIONAL FOREST PROGRAMME
IN SOUTHERN TONLESAB LAKE FA INSPECTORATE
PURSAT, 19-20 MARCH 2009
GROUP DISCUSSION REGISTRATION LIST

GROUP 4: COMMUNITY FORESTRY

NO.	NAME	ORGANIZATION	SIGNATURE
1	OU KIMTHY	COMMUNITY FROM KAMPONGLENG DISTRICT	
2	SOK CHAMROEUN	COOMUNITY ANSARCHAMBAK, KRAKOR	
3	PHIN DARA	VTH	
4	SOUNG VAN	COOMNITY DAMREI CHARKPHLUK, PHNOM SROUCH	
5	KHHENG SOLAN	FA PURSAT CANETONMENT	
6	KUCH VENG	COMMUNITY, PURSAT	
7	SEANG SITHA	COOMUNITY, SA-ORNG VILLAGE, PRASNIT COMMUNE	
8	NHIP THY	LWF, ORAL DISTRICT	
9	CHEM SARIM	ORAL DISTRICT	
10	YOU SOKPHEARAK	CHIEF OF SAMNOM COMMUNE, ORAL DISTRICT	
11	PEN SOKHHON	KNCED, NGO	
12	NUTH MARCHHONG	KNT, NGO	
13	HOUT LANGDY	UNKIDEN, NGO	
14	KANG SOVANN	PONLEU KUMAR, NGO	
15	PROM VIBOLROTANAK	VEASNA KHMER, NGO	
16	SOUN KINSAN	KCDA, NGO	
17	CHANN PHANNA	COMMUNITY	
18	LEUNG PHIN	COMMUNITY	
19	DAOK SOK	COMMUNITY, BANGKOK LUNGVEAK	
20	LONG THIM	COMMUNITY	
21	CHHOM HAN	CHIEF OF UANLUNGVIL COMMUNE	
22	NGOUN LINA	COMMUNITY, KAMPONGPOR	
23	VANN SOKHIM	MONK FROM CF KAMPONGPOR, KAMPONGCHHNAING	
24	VOR KHAM	CHIEF OF KRAINGDEIVAY COMMUNE	
25	MIK RATH	COMMUNITY CHIEF	
26	PHATH SOPHAON	COMMUNITY CHIEF	
27	LEANG KIMTHON	COMMUNITY CHIEF OF ROLEAB	
28	ROS SAMNANG	COMMUNITY CHIEF OF DANGKOT	
29	SAY SOCHEATH	COMMUNITY CHIEF OF BOEUNG SLEK	
30	KHHEANG SOCHIVY	OXFAM GB	
31	KIM MAO	COMMUNITY CHIEF OF PHNOM SRANG	
32	CHEY BUN NHOEUN	COMMUNITY CHIEF OF BOEUNGCHHOUK	
33	PUTH CHHAY	COMMUNITY CHIEF, ORAL	
34	PHO PHAN	COMMUNITY CHIEF OF TAOPHON	
35	SAN CHHEABLY	DEPUTY CHIEF OF OBAKOR COMMUNITY	
36	CHEA BUNTHA	FA	

PUBLIC REGIONAL CONSULTATION WORKSHOP ON NATIONAL FOREST PROGRAMME
IN SOUTHERN TONLESAB LAKE FA INSPECTORATE
PURSAT, 19-20 MARCH 2009
GROUP DISCUSSION REGISTRATION LIST

GROUP 5: CAPACITY BUILDING AND RESEARCH DEVELOPMENT

NO.	NAME	ORGANIZATION	SIGNATURE
1	HEM CHANRITHY	FA	
2	CHAY CHEDTHA	FA	
3	CAHNN SOPHAL	FA	
4	VANN SOKHIM	COMMUNITY, POR COMMUNE	
5	NUP SOTHEA	FA	
6	YIN PICH	COMMUNITY	
7	CHHUN OUN	AARR	
8	NOUL SOPHAL	PVT	
9	CHEA PHAON	COMMUNITY, KRAINGSKEAR ,KAMPONGCHHNAING	
10	CHHANG PHURIN	FA, PAILIN	
11	SAMRITH VANNA	FA	
12	VEY SAMNANG	FA, BORSETH DIVISION	
13	KIM CHANTHA	FA, PURSAT CANETONMENT	

PUBLIC REGIONAL CONSULTATION WORKSHOP ON NATIONAL FOREST PROGRAMME
IN SOUTHERN TONLESAB LAKE FA INSPECTORATE
PURSAT, 19-20 MARCH 2009
GROUP DISCUSSION REGISTRATION LIST

GROUP 6: NATIONAL FOREST PROGRAM FRAMEWORK DOCUMENTS

NO.	NAME	ORGANIZATION	SIGNATURE
1	SOKH HENG	NFP COORDINATOR	
2	MA SOKHTHA	FA	
3	KANG KOEUN	COMMUNITY	
4	YIN NOU	COMMUNITY	
5	MAO CHANDARA	FA, PURSAT CANETONMENT	
6	IM SOPHY	FA, PURSAT CANETONMENT	
7	PIN PHANNY	FA, SOUTHERN TONLESAB LAKE FA INSPECTORATE	
8	ROS BUNTHA	PSDD/UNDP	
9	SOEUN VANNA	KAMPONGCHHNAING	
10	IN CHANMOR	PURSAT	
11	CHAB SEATH	FA, DEPUTY VEALVENG DIVISION	
12	CHAN SOTHA	CHIEF, FA BOVEL DIVISION	
13	PEAK MANAU	RECOFTC COORDINATOR, PURSAT	
14	CHABKHHEUN	COMMUNITY	
15	TIM SAVORN	KARAKOR DISTRICT, PURSAT	
16	VEN SOKORB	SUB. PURSAT	
17	PREAB CHREANG	DEPARTMENT OF INDUSTRY, PURSAT	
18	PIN CHANNARITH	DEPARTMENT OF RURAL DEVELOPMENT	
19	SAN CHHEABLY	COMMUNITY, OBAKTRA	
20	SOK MY	KAMPONGCHHNAING	
21	ROS NOEUN	PAILIN	
22	CHEA BUNTHA	FA, DEPUTY CHIEF CHHNAING CANETONMENT	
23	HEANG HEANG	COMMUNITY CHIEF	

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
របាយការណ៍ពីលទ្ធផលនៃសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈស្តីពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ
នៅរដ្ឋបាលព្រៃឈើខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប

ខេត្ត ពោធិ៍សាត់, ថ្ងៃទី ១៩-២០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩

១_សេចក្តីផ្តើម

រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ រួមជាមួយបណ្តាភាគីពាក់ព័ន្ធបានរួមគ្នារៀបចំសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិដែលជាជំហានសំខាន់មួយឆ្ពោះទៅរកការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព។ កម្មវិធីនេះមានកម្មវត្ថុឆ្លើយតបតំរូវការជាលក្ខណៈមូលដ្ឋាន ថ្នាក់ជាតិ និង សាកល ដោយផ្តល់ឯកសារមានតម្លាភាព និង មានចំណងទាក់ទងគ្នាជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយដើម្បីធ្វើផែនការ គ្រប់គ្រង ប្រើប្រាស់ ការពារ និង បង្កើនធនធានព្រៃឈើ បំពេញសេចក្តីត្រូវការដល់មនុស្សជំនាន់បច្ចុប្បន្ន និង ជំនាន់ក្រោយៗទៀត។

ក្រុមការងារមួយដែលមានតំណាងពីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល វិស័យឯកជនបានរួមគ្នារៀបចំសេចក្តីព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើដើម្បីគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិជាឯកសារគោលមួយដែលក្នុងនោះមានកម្មវិធីចំនួន ៦ ដូចខាងក្រោម :

- កម្មវិធីកំណត់ព្រំប្រទល់ ការចាត់ថ្នាក់ និង ការចុះបញ្ជិកា សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍
- កម្មវិធីគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើជាតិ និង ការអភិរក្ស
- កម្មវិធីពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និង អភិបាលកិច្ច
- កម្មវិធីសហគមន៍ព្រៃឈើជាតិ
- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និង ការស្រាវជ្រាវ
- កម្មវិធីហិរញ្ញប្បទានដើម្បីការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព

២_គោលបំណងនៃសិក្ខាសាលា

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈអំពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ត្រូវបានរៀបចំដោយអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងមានឧបត្ថម្ភផ្នែកថវិកាពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មានដានីដា និង FAO។ គោលបំណងនៃសិក្ខាសាលាគឺ កែលំអឯកសារព្រាងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ បង្កើនការផ្សព្វផ្សាយ និង ការយល់ដឹងអំពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ប្រមូលមតិ, ទស្សនៈ និង យោបល់ ពីអ្នកពាក់ព័ន្ធនានានៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន បង្កើនការគាំទ្រ និងការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្តកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ។

៣. ទីកន្លែង និង ពេលវេលា

សិក្ខាសាលពិគ្រោះជាសាធារណៈសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈអំពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិដែលធ្វើនៅអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលព្រៃឈើខាងត្បូងបឹងទន្លេសាបត្រូវបានរៀបចំនៅខេត្តពោធិ៍សាត់ក្នុងមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ **ប៊ុន រ៉ានី ហ៊ុន សែន** នៅថ្ងៃទី ១៩-២០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៩។

៤.អ្នកចូលរួម

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់នេះត្រូវបានរៀបចំឡើងក្រោមអធិបតីភាពឯកឧត្តម **ជា សំអាង** អនុប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និង សមាជិកគណៈអធិបតីជាអភិបាលរងមកពីខេត្ត កំពង់ស្ពឺ កំពង់ឆ្នាំង កណ្ដាល ពោធិ៍សាត់ និង បាត់ដំបង ព្រមទាំងសមាជិកមកពីអង្គភាពពាក់ព័ន្ធ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន សហគមន៍មូលដ្ឋាន សរុបទាំងអស់ ចំនួន ១៥៨ នាក់។

- o រដ្ឋបាលព្រៃឈើមូលដ្ឋាន ៤៤ នាក់
- o អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ៣០ នាក់
- o សហគមន៍មូលដ្ឋាន ៣៥ នាក់
- o អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនៅមូលដ្ឋាន វិស័យឯកជន អ្នកសារព័ត៌មាន និង ទូរទស្សន៍ ៣១ នាក់
- o មន្ទីរ អង្គភាពជំនាញពាក់ព័ន្ធជុំវិញខេត្ត ១០ នាក់
- o អ្នករៀបចំសិក្ខាសាលា (ក្រុមពិគ្រោះយោបល់ ក្រុមជំនួយការ...) ១០ នាក់

៤.១. ចំណាប់អារម្មណ៍ពីគណៈអធិបតីក្នុងពិធីបើកសិក្ខាសាលា

ក្នុងសន្ទរកថាបើកសិក្ខាសាលា ឯកឧត្តម **ឌី គីមតុក** អភិបាលរងខេត្តពោធិ៍សាត់ បានបញ្ជាក់ថា ខេត្តពោធិ៍សាត់ មានផ្ទៃដីទំហំ ១.១៥៨.៩៩១ ហិកតា ក្នុងនោះមានព្រៃឈើចំនួន ៨៨៥.៤៤០ ហិកតា ដែលស្មើនឹង ៧៦,៨២ ភាគរយ និងមានប្រជាពលរដ្ឋចំនួន ៤២៦.៧៥៨នាក់ ស្មើនឹង ៨៣.១៥៣គ្រួសារ ដែលភាគច្រើនជាកសិកររស់នៅពឹងផ្អែកស្ទើរតែទាំងស្រុងលើធនធានព្រៃឈើ និងធនធានជលផល។ ដូច្នេះការបាត់ធនធានព្រៃឈើ និងព្រៃលិចទឹកបានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋយើង ក៏ដូចប្រជាជនក្នុងតំបន់ផងដែរ ដូចនេះមតិ យោបល់ ទស្សនៈ អនុសាសន៍ ក្នុងសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់នេះ នឹងចូលរួមចំណែកកែលំអកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ការអភិរក្សការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើនៅកម្ពុជាដើម្បីបំរើសេចក្តីត្រូវការនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ក៏ដូចជាគាំទ្រដល់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាដែលប្តេជ្ញាថែរក្សាគំរបព្រៃឈើឱ្យបាន ៦០ ភាគរយធៀបនឹងផ្ទៃដីប្រទេស នៅឆ្នាំ ២០១៥។

ក្នុងឱកាសបើកសិក្ខាសាលានេះដែរ ឯកឧត្តម **ជា សំអាង** អនុប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើបានថ្លែងថា តាំងពីអាណត្តិទី ២ នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដាក់វិស័យ ៤ ជាអាទិភាពក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រ ត្រីកោណ និង ចតុកោណរបស់ខ្លួនគឺការអភិរក្សធានធានព្រៃឈើ ការអភិបាលកិច្ចល្អ ការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម និង ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។ ក្នុងវិស័យព្រៃឈើយើងបានរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានចំនួន ២៩ ដែលក្នុងនោះមានច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ អនុក្រឹត្យ ប្រកាស។ល។ ព្រមទាំងបាន និងកំពុងរៀបចំមួយចំនួនទៀតក្នុងគោលបំណងគ្រប់គ្រងព្រៃឈើឱ្យមាននិរន្តរភាព។ ខេត្ត ពោធិ៍សាត់ស្ថិតជាប់ជួរភ្នំក្រវាញដែលយើងបានដាក់តំបន់នេះជាតំបន់អភិរក្ស ឯកឧត្តមក៏បានបន្ថែមទៀតថា យើងបានទទួលមរតកធនធានព្រៃឈើពីបុព្វបុរសរបស់យើង ហើយយើងក៏ជាស្ពានចម្លងមរតកទាំងនេះទៅកូនចៅជំនាន់ក្រោយៗទៀត ពួកគេទាំងអស់មិនអាចរស់នៅដោយគ្មានព្រៃឈើបានទេ។ ឯកឧត្តមក៏បង្ហាញក្តីព្រួយបារម្ភណ៍ដែលនៅលើពិភពលោកសព្វថ្ងៃ កំណើនធនធានព្រៃឈើមិនសមាមាត្រនឹងកំណើនមនុស្ស ហើយលទ្ធភាពផ្តល់ផលនៃព្រៃឈើ មិនសមាមាត្រនឹងសេចក្តីត្រូវការរបស់មុនស្សលោកដូច្នេះកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិជាសេចក្តីត្រូវការជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់កម្ពុជា ហើយមតិ យោបល់ ទស្សនៈ អនុសាសន៍ក្នុងសិក្ខាសាលា នឹងរួមចំណែកកែលំអកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិឱ្យល្អប្រសើរដើម្បីបំពេញតំរូវការនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។

៥. វិធីសាស្ត្រនៃសិក្ខាសាលា

សិក្ខាសាលាតាមបណ្តាអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលព្រៃឈើនីមួយៗ មានអ្នកជំនួយការ ៤ នាក់ ធ្វើការសហការជាមួយអ្នកចងក្រងកម្មវិធីទាំង ៦ អ្នករៀបចំសិក្ខាសាលា ព្រមទាំងមានការសំរបសំរួលណែនាំពីអ្នកសំរបសំរួលកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិលោក បណ្ឌិត **សុខ ហេង** ដើម្បីឱ្យដំណើរការនៃសិក្ខាសាលាប្រព្រឹត្តិបានរលូនល្អ។ អ្នកជំនួយការទាំង ៤ នាក់ ម្នាក់ៗទទួលដឹកនាំសំរបសំរួល រៀបចំសំភារៈសំរាប់ដំណើរការសិក្ខាសាលា និង សរសេររបាយការណ៍លទ្ធផលនៃសិក្ខាសាលាសំរាប់មួយអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ។

សិក្ខាសាលារយៈពេលពីរថ្ងៃ ត្រូវបានរៀបចំដោយថ្ងៃទី ១ សំរាប់ការធ្វើបទបង្ហាញពីអ្នកចងក្រងកម្មវិធីទាំង ៦ និង អនុកម្មវិធីមួយចំនួនទៀត ហើយបន្ទាប់ពីបទបង្ហាញនៃកម្មវិធីនីមួយៗមានសំណួរ-ចម្លើយពិភាក្សាតាមកម្មវិធី និងចុងបញ្ចប់នៃកម្មវិធីថ្ងៃទី ១ មានវេទិការសំរាប់ការសួរ-ឆ្លើយរយៈពេល ១ ម៉ោង និង ៣0នាទីបន្ថែមទៀតទៅកម្មវិធីទាំង៦។

ថ្ងៃទី ២ នៃពិធីសិក្ខាសាលា គឺសំរាប់ការបែងចែកក្រុមពិភាក្សាតាមកម្មវិធីទាំង ៦ ដោយសិក្ខាកាមទាំងអស់បានចុះឈ្មោះពិភាក្សា តាមចំណង់ចំណូលចិត្ត បទពិសោធន៍ និងការងារចំពោះរបស់ខ្លួន ហើយបន្ទាប់ពីការពិភាក្សារួចតំណាងក្រុមនីមួយៗដែលសុទ្ធតែមកពីសហគមន៍មូលដ្ឋានបានធ្វើបទបង្ហាញពីលទ្ធផលរបស់ក្រុមខ្លួនព្រមទាំងបានឆ្លើយសំណួរដែលបានលើកឡើងយ៉ាងក្បោះក្បាយ។

៦. លទ្ធផលនៃសិក្ខាសាលា

ដំណើរការនៃសិក្ខាសាលាប្រព្រឹត្តិទៅមានភាពរលូន ដោយមានសិក្ខាកាមសរុបចំនួន ១៥២ នាក់បានចុះឈ្មោះតាមក្រុម ឬកម្មវិធីពិភាក្សានីមួយៗ ដោយក្រុមទី១ ពិភាក្សាកម្មវិធីទី ១ មានសមាជិកចូលរួមចំនួន ២៦ នាក់ ក្រុមទី ២

ចំនួន ២១ នាក់ ក្រុមទី ៣ មានសមាជិកចូលរួមចំនួន ៣៣ នាក់ ក្រុមទី ៤ មាន ៣៦ នាក់ ក្រុមទី ៥ មាន ១៣ នាក់ និង ក្រុមទី ៦ មានសមាជិកចំនួន ២៣ នាក់ ពិភាក្សាលើប្រធានបទ **"ឯកសារគ្រោងនៃកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ"** ។

ក្រោយពេលពិភាក្សាបានលទ្ធផលរួចហើយក្រុមនីមួយៗបានឡើងធ្វើបទបង្ហាញ និង ឆ្លើយសំណួរទាក់ទងនឹងកម្មវិធីរបស់ខ្លួនដោយមានសមាជិកក្រុម និង អ្នកចងក្រងកម្មវិធីជួយសំរបសំរួលយ៉ាងអស់ពីលទ្ធភាព ធ្វើឱ្យបរិយាកាសនៃសិក្ខាសាលាមានសភាពផុសផុលយ៉ាងខ្លាំង ។

សេចក្ដីសង្ខេបលទ្ធផលក្រុមពិភាក្សានីមួយៗមានដូចខាងក្រោម :

៦.១- ក្រុម១ : កម្មវិធីកំណត់ព្រំប្រទល់ ការចាត់ថ្នាក់ និង ការចុះបញ្ជិកា សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍

មានសមាជិកចំនួន ២៦ នាក់ តំណាងដោយលោកស្រី **ឡោន ស៊ីវ៉ី** មកពីសហគមន៍ព្រៃឈើ ក្បាលត្រាច ខេត្តពោធិ៍សាត់ ឡើងធ្វើបទបង្ហាញ ដែលបានពិភាក្សាលើប្រធានបទ :

១. តើអ្នកយល់ដូចម្ដេចចំពោះកម្មវិធី ការកំណត់ព្រំប្រទល់ ការចាត់ថ្នាក់ និង ការចុះបញ្ជិកាសម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍? គួរមានអនុកម្មវិធីអ្វីបន្ថែមទៀត?
២. បញ្ហាប្រឈម និងដំណោះស្រាយ ក្នុងការកំណត់ព្រំប្រទល់សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍
៣. តើត្រូវធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីបង្កើនការកំណត់ព្រំព្រទល់សម្បត្តិព្រៃឈើចិន្ត្រៃយ៍សម្រេចបានឆាប់រហ័ស?
៤. តើអជ្ញាធរ សហគមន៍ និង ប្រជាជនមូលដ្ឋានចូលរួមដូចម្ដេចក្នុងការកំណត់ព្រំប្រទល់សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍?
៥. តើត្រូវមានស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធអ្វីខ្លះចូលរួមក្នុងការចាត់ថ្នាក់សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍?
៦. បន្ទាប់ពីបានកំណត់ព្រំប្រទល់រួចតើអាជ្ញាធរដែនដី និង សហគមន៍ ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានចូលរួមដូចម្ដេចក្នុងការថែរក្សា?

៦.២- ក្រុម ២ : កម្មវិធីគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើជាតិ និង ការអភិរក្ស

មានសមាជិកចូលរួមចំនួន ២១ នាក់ និង តំណាងដោយលោក **ឡាំ សោម** ជាអភិបាលស្រុក មោងឫស្សី ឡើងធ្វើបង្ហាញ និង បានពិភាក្សាលើអនុកម្មវិធីចំនួន ០៨ ដូចខាងក្រោម :

អនុកម្មវិធីទី១ : ការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើជាតិ

អនុកម្មវិធីទី២ : សារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិ

២.១ : សារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិ

២.២ : ទម្រង់តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និងរបាយការណ៍ស្ដីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព

អនុកម្មវិធីទី ៣ : ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ក្រៅពីព្រៃសហគមន៍

អនុកម្មវិធីទី ៤ : ការអភិរក្សធនធានសេនេទិច និងបង្កើតប្រភពគ្រាប់ពូជសម្រាប់កម្មវិធីដាំឈើ

អនុកម្មវិធីទី ៥ : អភិវឌ្ឍពហុចំការដាំឈើ

អនុកម្មវិធីទី ៦ : ការរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព្រៃការពារ រួមមានការអភិរក្សធនធានជីវៈចំរុះ និងការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍

អនុកម្មវិធីទី ៧ : ការកែច្នៃផលិតផលឈើ និងទីផ្សារ

អនុកម្មវិធីទី ៨ : ការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិជ្ជាឈើ និងការកែច្នៃ

៦.៣- ក្រុម ៣ :កម្មវិធីពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ ស្តីពីព្រៃឈើនិងអភិបាលកិច្ច

ក្រុមនេះមានសមាជិកចំនួន ៣៣ នាក់ មានលោក **ហោ សំអាត** មកពីសហគមន៍នេសាទ ខេត្ត បាត់ដំបងឡើងធ្វើបទបង្ហាញ ដែលបានធ្វើការពិភាក្សាលើចំណុចសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម :

១- តើមូលហេតុចំបងអ្វីខ្លះដែលនាំឱ្យធនធានព្រៃឈើថយចុះ?

២- តើនរណាខ្លះដែលទទួលផលប្រយោជន៍ពីធនធានព្រៃឈើ?

៣- តើភាគីពាក់ព័ន្ធណាខ្លះដែលគួរចូលរួមក្នុងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និងអភិបាលកិច្ច ហើយមានតួនាទីអ្វីខ្លះ?

៤- តើអភិបាលកិច្ចល្អក្នុងវិស័យព្រៃឈើមានអ្វីខ្លះ?

៥- តើមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយណាខ្លះដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និង លិខិតបទដ្ឋាននានាឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់?

៦- តើការផ្តល់ពត៌មានបទល្មើសព្រៃឈើគួរធ្វើតាមវិធីណាខ្លះ?

៧- តើត្រូវមានវិធានការយ៉ាងណាដើម្បីទប់ស្កាត់ និងដោះស្រាយ ចំពោះបុគ្គលដែលបានតាំងទីលំនៅ និង យកដីព្រៃឈើរបស់រដ្ឋ?

៦.៤-ក្រុម ៤ : សហគមន៍ព្រៃឈើ

សមាជិកចូលរួមក្នុងក្រុមនេះមានចំនួន ៣៦ នាក់ និង មានព្រះតេជគុណព្រះនាម វ៉ាន់ សុឃឹម តំណាងមកពីសហគមន៍ព្រៃឈើ ឃុំ ពោធិ៍ ខេត្ត កំពង់ឆ្នាំង ធ្វើបទបង្ហាញលទ្ធផលដែលក្រុមបានពិភាក្សាលើប្រធានបទ :

១- តើលោក លោកស្រីមានបទពិសោធន៍អ្វីខ្លះ ពីការចូលរួមគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើនៅក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន?

២- តើការចូលរួមគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើកន្លងមករបស់លោក លោកស្រីបានជួបលំបាក យ៉ាងណាខ្លះ?

៣- តើគួរមានអនុកម្មវិធីអ្វីបន្ថែមទៀតដើម្បីធានាថាបម្រើឱ្យការងារសហគមន៍ព្រៃឈើនៅមូលដ្ឋានរបស់យើង?

៤- តើគួរមានសកម្មភាពសំខាន់ៗអ្វីខ្លះទៀត នៅក្នុងអនុកម្មវិធីនីមួយៗ ?

សកម្មភាពនៅក្នុងអនុកម្មវិធីទី ១ រួមមាន

- សហគមន៍ និងការកែលំអរតំបន់ទេសចរណ៍
- ពិធីបំបួសដើមឈើ
- ការទប់ស្កាត់ និងកាត់បន្ថយមហន្តរាយដែលកើតឡើងរាល់ឆ្នាំ (ភ្លើងព្រៃ)

សកម្មភាពនៅក្នុងអនុកម្មវិធីទី ២ រួមមាន

- o បង្កើតថ្នាលបណ្តុះកូនឈើនៅក្នុងសហគមន៍
- o លើកទឹកចិត្តជាប្រាក់ឧបត្ថម្ភ សហគមន៍ព្រៃឈើក្នុងការគ្រប់គ្រងព្រៃ សហគមន៍

សកម្មភាពនៅក្នុងអនុកម្មវិធីទី ៣ រួមមាន

- o បង្កើតបណ្តាញឱ្យមានគ្រប់ស្ថាប័ន
- o បង្កើតសហព័ន្ធសហគមន៍ព្រៃឈើថ្នាក់តំបន់
- o រៀបចំប្រជុំប្រចាំត្រីមាស
- o រៀបចំបណ្តាញសហគមន៍ព្រៃឈើជាសម្ព័ន្ធថ្នាក់ខេត្ត ថ្នាក់តំបន់ និងថ្នាក់ជាតិ
- o ចុះត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ
- o ផាកពិន័យ ឬចាប់ឃាត់-ប្រមូលឯកសារ និងពតិមានសំខាន់ៗនៅក្នុងសហគមន៍
- o បង្កើតប៉ុស្តិ៍យាមក្នុងព្រៃសហគមន៍
- o បង្កើតក្រុមការពារព្រៃសហគមន៍

សំណូមពរ : សុំដកជំហ៊ានទី ០៩នៅក្នុងអនុកម្មវិធីទី១ មកដាក់ក្នុងអនុកម្មវិធីទី ២វិញ ។

៥-ក្នុងរយះពេល ៥ ឆ្នាំដំបូងតើយើងគួរអនុវត្តសកម្មភាពសំខាន់ៗអ្វីខ្លះ? ហើយរំពឹងថានឹងទទួលបានលទ្ធផលដូចម្តេច?

៦-តើគួរពង្រឹងកិច្ចសហការបែបណារវាងរដ្ឋបាលព្រៃឈើ សហគមន៍ អាជ្ញាធរ មូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត?

៧-តើត្រូវការអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃសហគមន៍យ៉ាងដូចម្តេច ដើម្បីធានាឱ្យមានការផ្តល់ផល- អនុផលព្រៃឈើសម្រាប់បម្រើឱ្យសេចក្តីត្រូវការ និង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ?

៨-ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តន៍សហគមន៍ព្រៃឈើឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព តើលោក លោកស្រីត្រូវការចំណេះដឹង និងជំនាញថ្មីៗអ្វីខ្លះ?

៦.៥-ក្រុម ៥ : ការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព និងការស្រាវជ្រាវ

ក្រុមមានសមាជិកចំនួន ១២ នាក់ តំណាងដោយ លោក ជា ភ័ណ្ឌ មកពីសហគមន៍ក្រាំងស្គារ ខេត្ត កំពង់ឆ្នាំង ឡើងធ្វើបទបង្ហាញលទ្ធផលដែលក្រុមបានពិភាក្សាលើប្រធានបទ :

១- ពីទស្សនៈរបស់យើង តើគួរមានការគាំទ្របែបណាខ្លះ ដើម្បីជួយដល់សកម្មភាពគ្រប់គ្រងព្រៃឈើនៅមូលដ្ឋាន?

២- តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យការបណ្តុះបណ្តាលមានប្រយោជន៍សំរាប់មូលដ្ឋាន?

៣- តើកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយអ្វីខ្លះដែលសំខាន់សំរាប់មូលដ្ឋាន?

៤- តើវិធីសាស្ត្រផ្សព្វផ្សាយបែបណាខ្លះដែលមានប្រសិទ្ធភាពដល់មូលដ្ឋាន?

៥- តើត្រូវមានការស្រាវជ្រាវវិស័យព្រៃឈើអ្វីខ្លះដែលសំខាន់សំរាប់មូលដ្ឋាន?

៦- តើគួររៀបចំប្រព័ន្ធវិញ្ញាបនប័ត្រព្រៃឈើបែបណាដែលមានប្រយោជន៏សំរាប់មូលដ្ឋាន?

៦.៦-ក្រុម ៦ : ឯកសារគ្រោងនៃកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ

អ្នកចូលរួមពិភាក្សាមានចំនួន ២៣ នាក់ តំណាងឡើងធ្វើបទបង្ហាញគឺ លោកស្រី **កង គឿន** មកពីសហគមន៏ ហើយក្រុមបានពិភាក្សាលើប្រធានបទ :

១- មាតិការឿងនៃឯកសារគោលការណ៍កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ តើមានចំណុចខ្វះខាតអ្វីខ្លះ?

- **បន្ថែមគោលដៅក្នុងសេចក្តីផ្តើម**

២- ក្នុងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិមានកម្មវិធីហៅថា ប្រព័ន្ធពតិមានដើម្បីជួយគាំទ្រដល់ការត្រួតពិនិត្យ និង វាយតំលៃការអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព

២.១. តើភាគីពាក់ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋានអាចចូលរួមតាមដាន និង វាយតំលៃការអនុវត្តកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិបានយ៉ាងដូចម្តេច?

២.២. តើអ្វីខ្លះដែលអាចយកមកធ្វើជា សូចនាករ សំរាប់តាមដានវាយ តំលៃការអនុវត្តកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ?

៣- តំបន់ព្រៃសម្បទានដែលបានផ្អាក គួរត្រូវគ្រប់គ្រងយ៉ាងណា?

៤- តើកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ អាចជួយដោះស្រាយទំនាស់ដែលអាចកើត ចេញពីការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងណាខ្លះ? (ការងារអ្វីខ្លះដែលត្រូវ/គួរធ្វើក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ)

  - o មុនផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច
  - o ក្រោយផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច

៧. សំណួរ-ចម្លើយ និង សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន

ក្នុងរយៈពេលពីរថ្ងៃនៃសិក្ខាសាលាពិគ្រោះជាសាធារណៈស្តីពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ មានសំណួរ និង មតិយោបល់ជាច្រើនត្រូវលើកឡើងដោយអ្នកចូលរួម ជាពិសេសសិក្ខាកាមមកពីសហគមន៏មូលដ្ឋាន ហើយសំណួរទាំងអស់នោះត្រូវបានបកស្រាយបំភ្លឺដោយអ្នកចងក្រងកម្មវិធី និង តំណាងក្រុមពិភាក្សាយ៉ាងក្បោះក្បាយ ហើយសេចក្តីនៃសំណួរចម្លើយ មានភ្ជាប់ក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធ។

បន្ថែមពីលើសំណួរ-ចម្លើយក្នុងពេលសិក្ខាសាលា តំណាងសហគមន៏មូលដ្ឋានទាំងអស់ដែលរស់នៅតំបន់ភាគខាងត្បូងបឹងទន្លេសាបបានចេញសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមគ្នាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ស្តីពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិនេះដែលក្នុងនោះបង្ហាញពី សេចក្តីព្រួយបារម្ភ សេចក្តីត្រូវការ និង អនុសាសន៏ ឯសេចក្តីទាំងស្រុងភ្ជាប់ក្នុងតារាងឧសម្ព័ន្ធ។

៨. ការបិទអង្គសិក្ខាសាលា

បន្ទាប់ពីក្រុមនីមួយៗធ្វើបទបង្ហាញរួច លោក **ពិន ផាន់នី** នាយរងអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលព្រៃឈើខាងត្បូងបឹងបាន ឡើងធ្វើការបូកសរុបលទ្ធផលសិក្ខាសាលាដោយបញ្ជាក់ថា សិក្ខាសាលារយៈពេលពីរថ្ងៃប្រព្រឹត្តទៅដោយការយកចិត្តទុកដាក់ មានការចូលរួមមតិយ៉ាងផុសផុលជាពិសេស ការពិភាក្សាតាមក្រុម និង សំណួរ-ចម្លើយប្រកបដោយផ្លែផ្កា។

លោក **សៅ ដារឿន** អភិបាលស្រុក បាកាន នៃខេត្តពោធិ៍សាត់ តំណាងឱ្យសិក្ខាសាលាកាមបានឡើងធ្វើចំណាប់អារម្មណ៍ថា លោកមានមោទនៈភាពណាស់ដែលបានជ្រើសរើសយកខេត្តពោធិ៍សាត់ត្រូវបានជ្រើសរើសសំរាប់ការរៀបចំសិក្ខាសាលានេះ បញ្ហាគន្លឹះត្រូវបានយកមកពិភាក្សា ហើយ តួនាទីរបស់បណ្ដាអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងវិស័យព្រៃឈើត្រូវបានរំលេច។ លោក បានបញ្ជាក់ទៀតថា ពីមុនច្បាប់ស្ដីពីព្រៃឈើ និង លិខិតបទដ្ឋាននានា ហើយ ឥឡូវយើងមានកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិដែលផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើរយៈពេលវែងសង្ឃឹមថានាពេលអនាគតព្រៃឈើយើងនឹងត្រូវបានថែរក្សានៅគង់វង្សសំរាប់កូនចៅជំនាន់ក្រោយៗទៀត។

ជាចុងបញ្ចប់នៃពិធីសិក្ខាសាលា ឯកឧត្ដម **ទឹម ស៊ីផា** នាយអធិការដ្ឋានរដ្ឋបាលព្រៃឈើខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប ដែលជាអធិបតីនៃអង្គសិក្ខាសាលា បានសំដែងនូវការកោតសរសើរ និង ថ្លែងអំណរគុណចំពោះក្រុមការងារដែលបានរៀបចំសិក្ខាសាលានេះប្រកបដោយភាព រលូន និងទទួលបានលទ្ធផលផ្លែផ្កាជាទីមោទនៈ និងសូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះអ្នកដែលបានចូលរួមទាំងអស់ផងដែរ។ គោលនយោបាយព្រៃឈើ គឺជាការកំណត់គោលដៅ និងស្វែងរកមាគ៌ាដើម្បីធ្វើឱ្យសំរេចនូវកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ដែលជាគំរោងផែនការការងារផ្ដល់នូវយុទ្ធសាស្ត្រ និង ទិសដៅសំរាប់វិស័យព្រៃឈើក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មទៅនឹងវិស័យផ្សេងៗនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិលើកស្ទួយការគ្រប់គ្រង ការប្រមូលផលប្រើប្រាស់ អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើឱ្យមាននិរន្តរភាព។ កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិត្រូវធ្វើឱ្យមានលក្ខណៈទន់ភ្លន់ដូចពាក្យ **"សន្ទូចទន់អាចរ៉ៃត្រីធំបាន"**។ ហេតុដូច្នេះ ហើយបានជារដ្ឋបាលព្រៃឈើរៀបចំសិក្ខាសាលានេះឡើង ដើម្បីប្រមូលមតិយោបល់ អនុសាសន៍ និង សំណូមពររបស់ ឯកឧត្ដម លោក លោកស្រីទាំងអស់ រដ្ឋបាលព្រៃឈើស្វាគមន៍ទទួលយកដើម្បីពិនិត្យ និង ចាត់ថ្នាក់ទៅតាមមុខជំនាញនីមួយៗ។ ទទឹមនឹងនេះ ឯកឧត្ដម **ទឹម ស៊ីផា** ក៏បានបកស្រាយ និង បញ្ជាក់បន្ថែមចំពោះសំណូមពរដែលបានលើឡើងនៅក្នុងអង្គសិក្ខាសាលាផងដែរ។ នៅចុងបញ្ចប់ក៏បានបញ្ជាក់អំពីវិស័យព្រៃឈើនៅតែជាវិស័យអាទិភាពមួយដែលរួម ចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម សេដ្ឋកិច្ច បរិស្ថាន ពោលគឺព្រៃឈើជាប្រភពផ្ដល់ការចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅក្នុង និង ក្បែរតំបន់ព្រៃឈើព្រមទាំងផ្ដល់នូវសុខមាលភាពដល់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅផងដែរ។

៩. សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈស្ដីពីកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិដែលបានធ្វើនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ហើយ មានភាគីពាក់ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋានចូលរួមមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់ព្រោះជាឱកាសដែលបណ្ដាភាគីពាក់ព័ន្ធបានចូលរួមចំណែកបញ្ចេញ

មតិ យោបល់ និង ទស្សនៈក្នុងការរៀបចំឯកសារផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើរយៈពេលវែង។ សិក្ខាសាលាបានប្រព្រឹត្តិទៅប្រកបដោយបរិយាកាសយកចិត្តទុកដាក់ ស្និទ្ធិស្នាល និង ការពិភាក្សាពោរពេញទៅដោយផ្លែផ្កា ហើយ មតិ យោបល់ ទស្សនៈដែលលើកឡើងក្នុងឱកាសសិក្ខាសាលា ព្រមទាំងសេចក្តីថ្លែងការណ៍រួមគ្នារបស់សហគមន៍នៅតំបន់ខាងត្បូងបឹងទន្លេសាបនឹងចូលរួមចំណែកក្នុងការកែលំអឯកសារកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិឱ្យរឹតតែប្រសើរថែមទៀត។

១០. អនុសាសន៍

មតិ យោបល់ ទស្សនៈនានាដែលលើកឡើងពេលសិក្ខាសាលា និង សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់សហគមន៍នៅតំបន់ខាងត្បូងបឹងទន្លេសាបដែលបញ្ជូនទៅអ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធីព្រៃឈើ រួមជាមួយលទ្ធផលពីសិក្ខាសាលានៅតំបន់បីផ្សេងទៀត គួរតែត្រូវបានយកទៅពិចារណាដោយក្រុមការងាររៀបចំកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ ដើម្បីដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងឯកសារកម្មវិធីព្រៃឈើទៅតាមស្ថានភាព និង ចំណងទាក់ទងរបស់វា។

១១. តារាងឧបសម្ព័ន្ធ

- ឧបសម្ព័ន្ធទី ១ : កម្មវិធីសិក្ខាសាលា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ២ : សន្ទរកថារបស់ឯកឧត្តមអភិបាលរងខេត្ត ពោធិ៍សាត់
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ : សេចក្តីសង្ខេបកម្មវិធីទី ៣ : ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ និង អភិបាលកិច្ច
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤ : របាយការណ៍លទ្ធផលសិក្ខាសាលា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥ : សេចក្តីសង្ខេបបទបង្ហាញលទ្ធផលក្រុមពិភាក្សា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៦ : រូបថតសកម្មភាពសិក្ខាសាលា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៧ : សំណួរ-ចម្លើយដែលលើកឡើងក្នុងសិក្ខាសាលា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៨ : សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់សហគមន៍ខាងត្បូងបឹងទន្លេសាប
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ៩ : បញ្ជីឈ្មោះសមាជិកក្រុមពិភាក្សា
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ១០ : បទបង្ហាញនៃកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិទាំង ៦
- ឧបសម្ព័ន្ធទី ១១ : បទបង្ហាញលទ្ធផលតាមក្រុមពិភាក្សា

សេចក្តីសង្ខេបលទ្ធផលពិភាក្សាតាមក្រុមនីមួយៗ

ដំណើរការនៃសិក្ខាសាលាប្រព្រឹត្តិទៅមានភាពរលូន ដោយមានសិក្ខាកាមសរុបចំនួន ១៥២ នាក់បានចុះឈ្មោះតាមក្រុម ឬកម្មវិធីពិភាក្សានីមួយៗ ដោយក្រុមទី១ ពិភាក្សាកម្មវិធីទី ១ មានសមាជិកចូលរួមចំនួន ២៦ នាក់ ក្រុមទី ២ មានសមាជិក ២១ នាក់ ក្រុមទី ៣ មានសមាជិកចូលរួមចំនួន ៣២ នាក់ ក្រុមទី ៤ មាន ៣៦ នាក់ ក្រុមទី ៥ មាន ១៣ នាក់ និង ក្រុមទី ៦ មានសមាជិកចំនួន ២៣ នាក់។

ក្រោយពេលពិភាក្សាបានលទ្ធផលរួចហើយក្រុមនីមួយៗបានឡើងធ្វើបទបង្ហាញ និង ឆ្លើយសំណួរទាក់ទងនឹងកម្មវិធីរបស់ខ្លួនដោយមានសមាជិកក្រុម និង អ្នកចងក្រងកម្មវិធីជួយសំរបសំរួលយ៉ាងអស់ពីលទ្ធភាព ធ្វើឱ្យបរយាកាសនៃសិក្ខាសាលាមានសភាពផុសផុលយ៉ាងខ្លាំង។

សេចក្តីសង្ខេបលទ្ធផលក្រុមពិភាក្សានីមួយៗមានដូចខាងក្រោម :

ក្រុម១ : កម្មវិធីកំណត់ព្រំប្រទល់ ការចាត់ថ្នាក់ និង ការចុះបញ្ជិកា សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍

មានសមាជិកចំនួន ២៦ នាក់ តំណាងដោយលោកស្រី **ឡោន ស៊ីវី** មកពីសហគមន៍ព្រៃឈើក្បាលត្រាច ខេត្តពោធិ៍សាត់ ឡើងធ្វើបទបង្ហាញ ដែលបានពិភាក្សាលើប្រធានបទ :

១. តើអ្នកយល់ដូចម្តេចចំពោះកម្មវិធី ការកំណត់ព្រំប្រទល់ ការចាត់ថ្នាក់ និង ការចុះបញ្ជិកាសម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍? គួរមានអនុកម្មវិធីអ្វីបន្ថែមទៀត?

កម្មវិធីនេះមានសារៈសំខាន់ :

- មានព្រំប្រទល់ច្បាស់លាស់នៅទីវាលរវាងដីព្រៃ និងដីកសិកម្ម មានប្រយោជន៏ដល់សហគមន៍ ធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋយល់ និង ចូលរួមអនុវត្ត
- ដើម្បីគ្រប់គ្រងព្រៃឈើឱ្យនៅគង់វង្ស អភិវឌ្ឍន៍ និងប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាព
- ទប់ស្កាត់រាល់បទល្មើស ការកាប់រានព្រៃឈើ កាត់បន្ថយជំលោះ ងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្តច្បាប់
- អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានចូលរួមដោយស្ម័គ្រចិត្ត ទើបការកំណត់ព្រំប្រទល់បានជោគជ័យ

សំណូមពរចំពោះកម្មវិធី:

- ចូលរួមដោយស្ម័គ្រចិត្តពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងប្រជាពលរដ្ឋ
- ត្រូវសិក្សាអំពីការពាក់ព័ន្ធមុននឹងកំណត់ព្រំប្រទល់
- អញ្ជើញអ្នកពាក់ព័ន្ធមកដោះស្រាយមុននឹងកំណត់ព្រំប្រទល់
- ផ្សព្វផ្សាយដើម្បីឱ្យមានការចូលរួមសហការរវាងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និង ផ្តល់ពតិមានទៅវិញទៅមក

២. បញ្ហាប្រឈម និងដំណោះស្រាយ ក្នុងការកំណត់ព្រំប្រទល់សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍

ក.បញ្ហាប្រឈម

- ព្រំប្រទល់រដ្ឋបាលឃុំ ស្រុក មិនច្បាស់លាស់

- ប្រជាជនមួយចំនួនរស់នៅកណ្តាលព្រៃ និងប្រជាជននៅជាប់ព្រំប្រទល់មិនបានចូលរួមពិតប្រាកដ
- ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធមិនបានច្បាស់លាស់
- បង្កើតភូមិថ្មីនៅក្នុងដីព្រៃ ដោយពុំមានច្បាប់អនុញ្ញាតពីក្រសួងមហាផ្ទៃ
- មានឈ្មួញនិង អ្នកមានអំណាចនៅពីក្រោយ
- ការចូលរួមរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននៅមានកំរិត(ប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍ពួកគាត់)
- ការចូលរួមរបស់ប្រជាជននៅមានកំរិត
- មានការទទួលស្គាល់ពីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ភូមិ ឃុំ ស្រុក ភូមិបាលស្រុកក្នុងការកាន់កាប់ដីព្រៃឈើ
- ជនក្រីក្រខ្វះខាតដីលំនៅដ្ឋាន និងដីបង្កបង្កើនផល
- ការយល់ដឹងពីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងឯកជនមិនច្បាស់លាស់
- មានការចេញប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិលើដីព្រៃ
- មានការបំផ្លាញបង្គោលព្រំដែលបានបោះហើយពីជនខិលខូច
- ខ្វះការផ្សព្វផ្សាយទូលំទូលាយដល់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងប្រជាពលរដ្ឋ
- ខ្វះថវិកា
- ផែនទីគំរបព្រៃឆ្នាំ២០០២ មានការប៉ះពាល់លំនៅដ្ឋាន និងដីកសិកម្មប្រជាជន

ខ. ដំណោះស្រាយ:

- ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ដល់ប្រជាជនមូលដ្ឋានដែលមានដីពាក់ព័ន្ធ
- គួរមានការថវិកាគ្រប់ក្រាន់ និងថវិកាជួសជុលបង្គោលព្រំ
- ធ្វើការបដិសេធប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិលើដីព្រៃឈើ
- អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានគួរទប់ស្កាត់ប្រជាជនធ្វើពរនេចរ
- ធ្វើការប្រកាសផ្សព្វផ្សាយជាមុន មុនការកំណត់ព្រំ
- គួរមានស្ថាប័នបី ចូលរួម រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ដែនដីនគរូបនីយកម្ម និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

៣. តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីបង្កើនការកំណត់ព្រំព្រទល់សម្បត្តិព្រៃឈើ អចិន្ត្រៃយ៍សម្រេចបានឆាប់រហ័ស?

- ដោះស្រាយទំនាស់ព្រំប្រទល់ជាមុន
- មានសម្ភារៈ ថវិកាគ្រប់គ្រាន់ និងទាន់ពេលវេលា មានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពីស្ថប័នពាក់ព័ន្ធ និងបង្កើតក្រុមការងារឱ្យបានឆាប់រហ័ស
- ត្រូវមានឆន្ទៈក្នុងការចូលរួម
- ត្រូវមានផែនការរួមសម្រាប់អ្នកពាក់ព័ន្ធ
- បង្កើនការដោះមីនពីដីព្រៃ

៤. តើអាជ្ញាធរ សហគមន៍ និងប្រជាជនមូលដ្ឋានចូលរួម ដូចម្តេចក្នុងការកំណត់ព្រំប្រទល់សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍?

- ចូលរួមដោយស្ម័គ្រចិត្ត និង មានសុឆន្ទៈ
- ថែទាំបង្គោលព្រំ
- ចូលរួមផ្សព្វផ្សាយច្បាប់
- កំណត់ពេលវេលាឱ្យបានច្បាស់
- ចូលរួមបញ្ជាក់ទីតាំងឱ្យបានច្បាស់
- តាមដានសកម្មភាពបំផ្លាញបង្គោលព្រំ
- ផ្តល់ព័ត៌មានដល់សមត្ថកិច្ចពេលជួបហេតុការណ៍
- ចលនាមហាជន ចូលរួមកំណត់ព្រំ
- ចូលរួមបញ្ចេញពលកម្ម និង គាំទ្រកម្មវិធី

៥. តើត្រូវមានស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធអ្វីខ្លះចូលរួមក្នុងការចាត់ថ្នាក់សម្បត្តិព្រៃឈើអចិន្ត្រៃយ៍?

- អាជ្ញាធរ
- ប្រជាជនរស់នៅជិតដំបន់ព្រៃ
- រដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- បរិស្ថាន
- ព្រឹទ្ធាចារ្យ
- ដែនដីនគរូបនីយកម្ម
- សហគមន៍
- អធិការកិច្ចខេត្ត

ក្រុម ២ : កម្មវិធីគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើជាតិ និង ការអភិរក្ស

មានសមាជិកចូលរួមចំនួន ២១ នាក់ និង តំណាងដោយលោក **ឡំ សោម** ជាអភិបាលស្រុក មោងឫស្សី ឡើងធ្វើបង្ហាញ និង បានពិភាក្សាលើអនុកម្មវិធីចំនួន ០៨ ដូចខាងក្រោម :

អនុកម្មវិធីទី១ : ការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើជាតិ

- ការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើជាតិត្រូវមានទិន្នន័យពីមូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ ការចូលរួមយោបល់ពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ ស្របតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង និងទម្រង់ច្បាប់ជាលក្ខណៈជាតិស្របតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិរយៈពេលមធ្យម ៥ ឆ្នាំ និង រយៈពេលវែង ២០ ឆ្នាំ និងមានការពិគ្រោះយោបល់ក្នុងដំណើរការរៀបចំ ។

អនុកម្មវិធីទី២ : សារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិ

២.១ : សារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិ

- ភាពសមស្របក្នុងការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិ ៥ឆ្នាំម្តង ដោយប្រមូលទិន្នន័យប្រភេទឈើ ប្រភេទផល-អនុផលព្រៃឈើ ក៏រិតលូតលាស់ ដង់ស៊ីតេ ជីវចំរុះនិងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដី សីតុណ្ហភាព និងសេដ្ឋកិច្ចសង្គម។
- ដើម្បីឱ្យការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរ យើងត្រូវមានឧបករណ៏គ្រប់គ្រាន់ បែងចែកតំបន់ប្រភេទព្រៃផ្សេងគ្នាធៀបនឹងការលូតលាស់តាមប្រភេទនីមួយៗ ប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា តាំងឡូត៏គំរូស្របតាមស្តង់ដា និងវិភាគទិន្នន័យដើម្បីតាមដានវាយតម្លៃការប្រែប្រួលធនធានព្រៃឈើ។

២.២ : ទម្រង់តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ និងរបាយការណ៏ស្តីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព

វិធីសាស្ត្រត្រួតពិនិត្យវាយតម្លៃនិងរបាយការណ៏រួមមានៈ

- ប្រមូលឯកសារនិងទិន្នន័យនៅទីវាល
- ការហោះហើរពិនិត្យពីលើអាកាស
- សំភាសន៏ប្រជាជន ចូលពិនិត្យផ្ទាល់
- បញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌ និងធ្វើស្ថិតិគំរូវការប្រើប្រាស់របស់មូលដ្ឋាន
- ត្រូវមានយន្តការរវាងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធក្នុងការគ្រប់គ្រង
- បែងចែកតំបន់ទទួលខុសត្រូវឱ្យសមស្រប
- ប្រជុំជារៀងរាល់ខែ រួចធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ដែលអនុវត្ត
- បញ្ចេញរបាយការណ៏ជាសាធារណៈ
- ធ្វើការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ វាយតំលៃនិងរបាយការណ៏ពីការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តភាព

ប្រភពទិន្នន័យដែលអាចយកមកធ្វើការតាមដាន ពិនិត្យ វាយតម្លៃ និងធ្វើរបាយការណ៏រួមមាន :

- ធនធានព្រៃឈើ ជីវចំរុះ ការលូតលាស់ព្រៃឈើ មជ្ឈដ្ឋាន អាកាសធាតុ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម
- កាលបរិច្ឆេទនិងពេលវេលា និងកត្តាឧបសគ្គ
- ចំនុចខ្លាំង ចំនុចខ្សោយ នៃការអភិវឌ្ឍ ការគ្រប់គ្រង បរិមាណ គុណភាព ទំនាស់ បញ្ហា មូលហេតុ ដំណោះស្រាយ និងបទពិសោធន៏

ប្រសិទ្ធិភាពនៃការតាមដាន ពិនិត្យ វាយតម្លៃ និងរបាយការណ៏

- វិធីសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ
- សិក្ខាសិលា និងផ្សព្វផ្សាយដល់មូលដ្ឋានឱ្យបានទូលំទូលាយនូវច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និងសារៈប្រយោជន៏នៃព្រៃឈើ

- សហការណ៍ជាមួយអាជ្ញាធរនិងសហគមន៍មូលដ្ឋានដែលនៅជិតបំផុតរាល់ដំណោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗ
- ទិន្នន័យទីវាល និងផ្កាយរណប
- មានការវាយតម្លៃដោយឯករាជ្យ

អនុកម្មវិធីទី៣ : ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព្រៃបម្រុងទុកអចិន្ត្រៃយ៍ក្រៅពីព្រៃសហគមន៍

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមានសារៈប្រយោជន៍ រួមមានៈ ធនធានព្រៃឈើ ពូជឈើ ជំរកសត្វ ជីវចំរុះ ការពារបរិស្ថាន និយ័តកម្មប្រភពទឹក ស្តុកកាបូន ទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ មានការចូលរួមវិនិយោគលើវិស័យព្រៃឈើ និងផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់សេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម ដោយចូលរួមកាត់បន្ថយជីវភាពប្រជាជន។

វិធីសាស្ត្រក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង រួមមានៈ

- ធ្វើផែនទី និងកំណត់ព្រំឱ្យបានច្បាស់លាស់
- រៀបចំព្រៃតាមមុខងារ
- បង្កើនការងារដាំឈើបន្ថែម
- គ្រប់គ្រងនិងអភិរក្សព្រៃឈើ
- ត្រូវទុកបំរុងសម្រាប់តម្រូវការរបស់សហគមន៍ និងត្រូវមានការប្រើប្រាស់ឱ្យបានច្បាស់ដូចជាការប្រើប្រាស់របស់សហគមន៍ផងដែរ
- ត្រូវធ្វើការដេញថ្លៃជាសាធារណៈមុននឹងផ្តល់សិទ្ធិដល់ក្រុមហ៊ុនឯកជន
- រៀបចំផែនការឱ្យបានច្បាស់លាស់
- ត្រូវធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ធ្វើសារពើភ័ណ្ឌ និងតាមដាន ៣ ឆ្នាំម្តង និងគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ
- ផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋ
- ផាកពិន័យ និងផ្តន្ទាទេសជនល្មើស និងអ្នកឃុបឃិត
- ត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំ និងគ្រប់គ្រងឱ្យជាក់លាក់

ដើម្បីទទួលបានប្រសិទ្ធិភាពនៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង យើងគួរអនុវត្តដូចខាងក្រោមៈ

- កំណត់ព្រំប្រទល់ដោយមានការបោះបង្គោលព្រំ និងធ្វើសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើ
- រៀបចំក្រុមបច្ចេកទេសតាមស្តង់ដាតំបន់
- រៀបចំផែនការគ្រប់គ្រង ដោយមានការចូលរួមពីស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ និងពិគ្រោះយោបល់
- ធ្វើការអប់រំប្រជាជន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ
- ជំរុញការគ្រប់គ្រង ដកហូត ប្រគល់ភារកិច្ចជូនសង្កាត់ និងផ្នែករដ្ឋបាលព្រៃឈើដើម្បីគ្រប់គ្រង និងទទួលខុសត្រូវ

- តាមដាន វាយតម្លៃ ការពារ និងផ្តល់ព័ត៌មាន
- ធ្វើរបាយការណ៍ឱ្យបានច្បាស់ពីប្រព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រងនេះ និងលើកវិធានការដាក់ស្តែងក្នុងការអនុវត្ត និងដកបទពិសោធន៍ដែលបានធ្វើកន្លងមក

អនុកម្មវិធីទី៤ : ការអភិរក្សធនធានសេនេទិច និងបង្កើតប្រភពគ្រាប់ពូជសម្រាប់កម្មវិធីដាំឈើ

ជម្រុញ ពង្រឹង និងលើកទឹកចិត្តការអភិរក្សធនធានសេនេទិចព្រៃឈើរួមមាន :

- ដាក់ផែនការត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃ
- ត្រូវកំណត់តំបន់ប្រភពធនធានសេនេទិក
- ផ្សព្វផ្សាយអំពីចំណេះដឹងធនធានសេនេទិកឱ្យបានស៊ីជំរៅនឹងទូលំទូលាយ និងមានទស្សនៈកិច្ចសិក្សា
- បណ្តុះបណ្តាលជំនាញបច្ចេកទេស
- ផ្តល់សេវាទទួលទិញគ្រាប់ពូជពីតំបន់របស់សហគន៏ និងទីផ្សារគ្រាប់ពូជ
- ត្រូវបំផុសចលនាអភិរក្ស និងរក្សាគ្រាប់ពូជឈើដូចជា ខ្លុង ត្បែង រាំង ក្រញូង យូអង្ហែង
- រកដៃគូគាំទ្រ និងមានថវិកាដល់ប្រជាជនមូលដ្ឋានដើម្បីគ្រប់គ្រងធនធានសេនេទិក
- ត្រូវជំរុញនិងពង្រឹងការលើកទឹកចិត្តរបស់សហគមន៏មូលដ្ឋាន មន្ត្រីជំនាញ ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធឱ្យបានល្អ អ្នកអនុវត្តផ្ទាល់ និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៏
- ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់

ស្ថាប័នចូលរួមៈ រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ក្រសួងបរិស្ថានក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងឧស្សាហកម្មរ៉ែ និងថាមពល ក្រសួង មហាផ្ទៃ វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ អាជ្ញាធរដែនដី សហគមន៏មូលដ្ឋាន ដៃគូអភិវឌ្ឍជាតិ និងអន្តរជាតិ វិស័យឯកជន និងសង្គមស៊ីវិល។

ផលប្រយោជន៏ទទួលបានពីការអភិរក្សធនធានសេនេទិចព្រៃឈើ មានដូចខាងក្រោមៈ

- មានព្រៃពូជឈើក្នុងស្រុក
- កាត់បន្ថយថវិកាទិញគ្រាប់ពូជពីក្រៅស្រុក
- ពង្រីកការដាំពូជឈើដែលមានគុណភាពល្អ
- ទប់ស្កាត់ការហូរច្រោះ កាត់បន្ថយកំដៅ ជំរកសត្វ រក្សានូវប្រព័ន្ធជីវចំរុះ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី បរិស្ថានល្អ
- ជួយជីវភាពប្រជាជន កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ

អនុកម្មវិធីទី៥ : អភិវឌ្ឍពហុចំការដាំឈើ

លើកទឹកចិត្តក្នុងការជម្រុញការបង្កើតចំការឈើប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាង រួមមានៈ

- លើកទឹកចិត្តឱ្យដាំជាលក្ខណៈឯកជនដោយផ្តល់ដីឱ្យឯកជនឬសហគន៏ចូលរួមដាំ និងការកាត់បន្ថយពន្ធឈើដាំរបស់សហគមន៏មូលដ្ឋាន

- ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសដាំឈើ និងគ្រប់គ្រងចំការព្រៃដាំដល់សហគមន៍
- ជួយស្វែងរកដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងរកទីផ្សារ
- មានការគាំទ្រពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធលើការងារដាំឈើ និងផ្តល់សេវាកម្មបច្ចេកទេសដាំឈើពីសំណាក់មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- គោរពគោលការណ៍ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងការប្រើប្រាស់តាមប្រពៃណី

ធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពផលប្រយោជន៍នៃចំការឈើដាំប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាង

- បង្កើនគំរបព្រៃ និងជម្រកសត្វព្រៃ បង្កឱ្យមានបរិស្ថានល្អ ដីមានជីជាតិ
- មានពូជឈើល្អដល់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ ជាផល អនុផលព្រៃឈើ (របងការពារភូមិដ្ឋាន អុសដុត ឱសថ.....)
- ផ្តល់ប្រយោជន៍សង្គម និងលើកស្ទួយជីវភាពសហគមន៍មូលដ្ឋានដោយទទួលបានប្រាក់ចំណូលពីចំការឈើ
- បំផុសឆន្ទៈចូលរួមការពារព្រៃឈើ
- តំបន់ទេសចរណ៍ធម្មជាតិ
- បំរើផ្នែកឧស្សាហកម្ម

អនុកម្មវិធីទី៦ : ការរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព្រៃការពារ រួមមានការអភិរក្សធនធានជីវៈចំរុះ និងការអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍

ការប្រឈម ចំពោះការអភិរក្សព្រៃឈើ សត្វព្រៃ និងជីវៈចំរុះរួមមានៈ

- សមត្ថភាពមន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងបទពិសោធន៍នៅមានកំរិត
- ការកាប់ឈើយ៉ាងអនាធិបតេយ្យ និងបទល្មើសព្រៃឈើសត្វព្រៃនៅកើតមាន
- ខ្វះមធ្យោបាយ និងថវិកាមានកំរិត
- មិនទាន់មានការចូលរួមរបស់សហគមន៍ឱ្យបានទូលំទូលាយ
- ការផ្សព្វផ្សាយអប់រំនៅតាមតំបន់នៅមានកំរិត
- ជម្រុញ និងពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ការពារ អភិរក្សជីវចំរុះ និងទេសចរណ៍ធម្មជាតិឱ្យមាននិរន្តរភាព
- រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង
- ការកំណត់ព្រំប្រទល់ច្បាស់លាស់
- ពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព
- បង្កើនសមត្ថភាពដល់មន្ត្រីគ្រប់គ្រង
- រដ្ឋបាលព្រៃឈើត្រូវសហការជាមួយសហគន៍មូលដ្ឋាន និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត
- មានការលើកទឹកចិត្តដល់សហគមន៍ក្នុងការចូលរួម
- ទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរណ៍ឱ្យមកទស្សនានៅតំបន់ទេសចរណ៍ធម្មជាតិ

- ត្រូវរក្សាលក្ខណៈធម្មជាតិឱ្យបានច្រើន និងកែច្នៃបន្តិចបន្តួច
- ការចុះត្រួតពិនិត្យស្រាវជ្រាវព័តមានថ្មីៗ
- បង្កើតព្រៃសហគមន៍
- បង្កើនការផ្សព្វផ្សាយ អប់រំស្តីពីច្បាប់ព្រៃឈើ និងសារៈប្រយោជន៍នៃជីវចំរុះ។

ផលប្រយោជន៍របស់សហគមន៍មូលដ្ឋានទទួលបានពីការការពារ ការអភិរក្សជីវៈចំរុះ និងទេសចរណ៍ធម្មជាតិ :

- ប្រភពចំណូលដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន តាមរយៈការផ្តល់ការងារ និងបង្កើតមុខរបរដល់ប្រជាជន
- ចំណូលពីទេសចរណ៍ធម្មជាតិ
- ការពារបាននូវបរិស្ថាន ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និយ័តភាពប្រភពទឹកសំរាប់វិស័យកសិកម្ម និងសុខមាលភាពរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋាន
- មានលំនឹងធម្មជាត
- សេដ្ឋកិច្ច សង្គមរីកចំរើន
- ធ្វើឱ្យផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថពីមុន និងមានកិត្តិយសសំរាប់សហគមន៍មូលដ្ឋាន
- ផ្តល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

អនុកម្មវិធីទី៧ : ការកែច្នៃផលិតផលឈើ និងទីផ្សារ

ពង្រឹងការកែច្នៃផលអនុផលព្រៃឈើ រួមមាន :

- ត្រួតពិនិត្យឱ្យច្បាស់លាស់ពីគុណភាពផលិតផលកែច្នៃ
- សេវាសាធារណៈត្រូវបានកែលំអ
- ផ្តល់បច្ចេកវិជ្ជាថ្មី និងទំនើប
- ធានាការប្រកួតប្រជែង
- ស្ថាប័នជំនាញផ្តល់វិធីសាស្ត្រកែច្នៃ
- គិតគូអំពីបរិមាណអាយុកាលផលអនុវផលព្រៃឈើឱ្យបានច្បាស់ដើម្បីឱ្យមាននិរន្តរភាព
- ដកហូតប្រើប្រាស់តាមបច្ចេកទេសត្រឹមត្រូវ
- រៀបចំបទដ្ឋានគ្រប់គ្រង
- សិក្សាតំរូវការទីផ្សារ
- រកដំណោះស្រាយប្រភពផលអនុផលព្រៃឈើ
- បន្ថយពន្ធលើផលអនុផលព្រៃឈើឱ្យសមស្របដល់សហគមន៍
- លើកទឹកចិត្តដល់ការកែច្នៃ

ពង្រឹងផលិតផលកែច្នៃក្នុងស្រុកនិងរកទីផ្សារ :

- ទំនាក់ទំនងក្រុមហ៊ុន ស្ថាប័ន ដែលធានាគុណភាព ផលិតផលកែច្នៃ និងសោភ័ណភាព
- ផលិតផលមានលក្ខណៈវប្បធម៌ និងប្រពៃណីជាតិ
- ចងក្រងសហគមន៍កែច្នៃផលិតផល
- ស្វែងរកដៃគូគាំទ្រ និងព័ត៌មានទីផ្សារ
- រក្សាគុណភាព និងតម្លៃ

ការកែច្នៃផលិតផលឈើដោយដៃ និងម៉ាស៊ីនស្វ័យប្រវត្តិផ្ដល់សក្ដានុពលដល់ការអភិវឌ្ឍផលិតផលឈើ :

ដោយដៃ

- រក្សាលក្ខណៈជាតិនិយម (ក្បាច់ រចនា លើការកែច្នៃ)
- ផ្ដល់ការងារដល់ប្រជាជន
- ពេញនិយមពីភ្ញៀវទេសចរណ៍
- រក្សាតំលៃផលិតផល
- មានចំណេះដល់កូនខ្មែរ

ម៉ាស៊ីនស្វ័យប្រវត្តិ

- មានលក្ខណៈជាខ្សែចង្វាក់ផលិតកម្ម
- សន្សំសំចៃ
- ជឿនលឿន រហ័ស និងទំនើប

អនុកម្មវិធីទី៨ : ការអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិជ្ជាឈើ និងការកែច្នៃ

ផ្ដល់ប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ដៃគូអភិវឌ្ឍ និងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជាតិ :

- បណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេស ទស្សនៈកិច្ច
- ទីផ្សារលក់ផលិតផល
- អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ
- កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ
- សេដ្ឋកិច្ចជាតិកើនឡើង
- មានចំណេះដឹង និង ប្រជាជនមានការងារធ្វើ

ដៃគូអភិវឌ្ឍការកែច្នៃឈើ និងបច្ចេកវិជ្ជាឈើ :

- ក្រុមអ្នកវិនិយោគខាងក្នុង និងក្រៅប្រទេស

- វិស័យឧស្សាហកម្ម
- សហគន៍មូលដ្ឋាន
- រដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- អង្គការដៃគូរ
- អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន
- ក្រសួង វប្បធម៌ ឧស្សាហកម្ម កសិកម្ម និងហិរញ្ញវត្ថុ
- សង្គមស៊ីវិល
- NGO

ក្រុម៣ : កម្មវិធីពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និង អភិបាលកិច្ច

ក្រុមនេះមានសមាជិកចំនួន ៣៣ នាក់ មានលោក **ហោ សំអាត** មកពីសហគមន៍នេសាទ ខេត្ត បាត់ដំបងឡើងធ្វើបទបង្ហាញដែលបានធ្វើការពិភាក្សាលើចំណុចសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម :

អនុកម្មវិធីទី ១ : ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និង អភិបាលកិច្ច

តើមូលហេតុចំបងអ្វីខ្លះដែលនាំឱ្យធនធានព្រៃឈើថយចុះ?

- o ការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និងការអនុវត្តច្បាប់ពុំទាន់មានប្រសិទ្ធភាព
- o កំណើនប្រជាជន កំណើនតំរូវការប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើ និងដីបង្កបង្កើនផល
- o មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើមានចំនួនតិច ខ្វះមធ្យោបាយ សំភារៈ និង ថវិកាបំពេញ ការងារ
- o កិច្ចសហការទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រៃឈើពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធនៅមានកំរិត
- o ភាពក្រីក្រ ចំណាកស្រុក ការផ្លាស់ទៅតាំងទីលំនៅថ្មីក្នុងដែនព្រៃ
- o ក្រុមហ៊ុនដែលបានទទួលកិច្ចសន្យាពីរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការវិនិយោគដីសម្បទាន សេដ្ឋកិច្ចមិនគោរពកិច្ចសន្យា

តើនរណាខ្លះដែលទទួលផលប្រយោជន៍ពីធនធានព្រៃឈើ?

- o ប្រជាពលរដ្ឋ និងសហគមន៍ដែលរស់នៅ តំបន់ព្រៃ
- o មន្ត្រីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- o វិនិយោគិន
- o សង្គមស៊ីវិល
- o ទេសចរជាតិ និងអន្តរជាតិ

តើភាគីពាក់ព័ន្ធណាខ្លះដែលគួរចូលរួមក្នុងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និងអភិបាលកិច្ច ហើយមានតួនាទីអ្វីខ្លះ?

- **អាជ្ញាធរដែនដី ៖** ទប់ស្កាត់ការទិញ-លក់ និងបញ្ឈប់ការចេញពាក្យកាន់កាប់ដីព្រៃ សហការជាមួយជំនាញរដ្ឋបាលព្រៃឈើក្នុងការធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ទប់ស្កាត់និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ និងការពារធនធានព្រៃឈើ
- **សហគមន៍មូលដ្ឋាន ៖** ចូលរួមពិភាក្សាលើសកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងវិស័យព្រៃឈើ ដូចជាការធ្វើផែនការ ការពិគ្រោះយោបល់ ការផ្សព្វផ្សាយ ការផ្តល់ពត៌មាន ចូលរួមទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាប ការពារភ្លើងឆេះព្រៃ បញ្ឈប់សកម្មភាពកាប់រានដីព្រៃ
- **កងកំលាំងប្រដាប់អាវុធ ៖** ផ្តល់កំលាំងសហការ និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើជាក់ស្តែង ការពារវត្ថុតាងបទល្មើសព្រៃឈើដែលបានចាប់ឃាត់ និងផ្តល់ពត៌មានបទល្មើសព្រៃឈើ
- **ប្រព័ន្ធពត៌មាន ៖** ផ្តល់ពត៌មានពីបទល្មើសព្រៃឈើទាន់ពេលវេលាទាំងវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន បទពិសោធន៍ និងការអប់រំផ្សព្វផ្សាយពីច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាន
- **សង្គមស៊ីវិល ៖** អប់រំផ្សព្វផ្សាយ ជួយសំរបសំរួល គាំទ្រ និងសហការជាមួយជំនាញ អាជ្ញាធរដែនដី និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
- **ស្ថាប័នសាសនា ៖** អប់រំ ផ្សព្វផ្សាយ ថែរក្សា ចូលរួមក្នុងការងារសហគមន៍ ព្រៃឈើ និង ការដាំដើមឈើ
- **ស្ថាប័នតុលាការ ៖** វិនិច្ឆ័យ បើកសវនាការ ចាត់ការតាមនីតិវិធីច្បាប់លើ សំណុំរឿងបទល្មើសទាន់ពេលវេលា
- **វិស័យអប់រំ ៖** បញ្ចូលកម្មវិធីអភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានព្រៃឈើក្នុងកម្ម វិធីសិក្សា
- **រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ៖** ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាន រៀបចំផែនការទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ សហការជាមួយអង្គភាពពាក់ព័ន្ធក្នុងការទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ ពង្រឹង និងការអនុវត្តច្បាប់

តើអភិបាលកិច្ចល្អក្នុងវិស័យព្រៃឈើមានអ្វីខ្លះ?

- តម្លាភាព គណនេយ្យភាព និង សេវាកម្ម
- ចូលរួមសហការដោយស្មោះស្ម័គ្រ
- និរន្តរភាព ប្រសិទ្ធភាព
- អប់រំ ផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ

តើត្រូវមានវិធានការយ៉ាងណាដើម្បីទប់ស្កាត់ និងដោះស្រាយចំពោះបុគ្គលដែលបានតាំងទីលំនៅ និង យកដីព្រៃរបស់រដ្ឋ?

- ត្រួតពិនិត្យរដ្ឋបាលជាប្រចាំ
- ទប់ស្កាត់ការតាំងទីលំនៅ រានដីព្រៃថ្មីៗធ្វើចំការបន្ត
- ត្រូវតាមដាន និង ធ្វើស្ថិតិអ្នកគ្មានដីពិតប្រាកដ ដើម្បីពិនិត្យផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ចប្រកបដោយតម្លាភាព និងយុត្តិធម៌

- ចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះអ្នកបំផុស អ្នកនៅពីក្រោយ និង ជនឆ្លៀតឱកាស
- បោះបង្គោលព្រំដីព្រៃរបស់រដ្ឋឱ្យបានច្បាស់លាស់
- ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាននានាឱ្យបានទូលំទូលាយ
- ចាត់វិធានការដកហូតដីព្រៃមកវិញចំពោះអ្នកដែលរំលោភកាន់កាប់ដីព្រៃខុសច្បាប់

អនុកម្មវិធីទី ២ : ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និង រាយការណ៍ពី ឧក្រិដ្ឋកម្មព្រៃឈើ

តើមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយណាខ្លះដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និងលិខិតបទដ្ឋាននានាឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់?

- បង្កើនការផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានទូលំទូលាយស៊ីជំរៅដោយផ្ទាល់ និងប្រយោល
- **ផ្ទាល់ :** ប្រជុំ សិក្ខាសាលា ការបណ្តុះបណ្តាល សំដែងសិល្បះ ចែករូបត្លុក ផ្សព្វផ្សាយ
- **ប្រយោល :** ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ កាសែត ទស្សនាវដ្តី ផ្ទាំងប៉ាណូ លិខិតបទដ្ឋានផ្សេងៗ អ៊ីនធ័រណែត

អនុកម្មវិធីទី ៣ : ការឆ្លើយតបរហ័សចំពោះពត៌មានបទល្មើសព្រៃឈើ

ការផ្តល់ពត៌មានបទល្មើសព្រៃឈើ

- តាមទូស័ព្ទ វិទ្យុទាក់ទង
- ផ្ទាល់មាត់
- របាយការណ៍ជាក់ស្តែង
- សារពត៌មាន
- លិខិតអនាមិក លិខិតសំងាត់
- ជំនាញត្រូវមានលេខទូរស័ព្ទទទួលពត៌មាន(ទូរស័ព្ទអ្នកហៅចូលមិនបង់ប្រាក់)
- សារជាសំឡេង សារជាអក្សរ អ៊ីមែល គេហទំព័រ

ក្រុម ៤ : សហគមន៍ព្រៃឈើ

សមាជិកចូលរួមក្នុងក្រុមនេះមានចំនួន ៣៦ នាក់ និង មានព្រះតេជគុណព្រះនាម **វ៉ាន់ សុឃីម** តំណាងមកពីសហគមន៍ព្រៃឈើ ឃុំ ពោធិ៍ ខេត្ត កំពង់ឆ្នាំង ធ្វើបទបង្ហាញលទ្ធផលដែលក្រុមបានពិភាក្សាលើប្រធានបទ :

គួរមានអនុកម្មវិធីលើកទឹកចិត្តដល់សហគមន៍ព្រៃឈើ

- ផ្តល់ថវិកាសំរាប់អភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍
- ផ្តល់ប័ណ្ណសរសើរលើកទឹកចិត្តសហគមន៍ និង អ្នកពាក់ព័ន្ធ
- ផ្តល់សេវាកម្មឱ្យមានពេលវេលាសកម្មភាពគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍

គួរមានអនុកម្មវិធីសហគមន៍ និង ការកែលំអតំបន់ទេសចរណ៍

ចំពោះសកម្មភាពក្នុងអនុកម្មវិធីនាំងបី នៃកម្មវិធីសហគមន៍ព្រៃឈើរួមមាន :

សកម្មភាពក្នុងអនុក្មវិធីទី ១ មាន

- ពិធីបំបួសព្រៃឈើ
- ការទប់ស្កាត់ និង កាតបន្ថយមហន្តរាយដែលកើតឡើងរៀងរាល់ឆ្នាំ គឺ ភ្លើងឆេះព្រៃ

សកម្មភាពក្នុងអនុក្មវិធីទី ២ មាន

- បង្កើតថ្នាលបណ្តុះកូនឈើនៅក្នុងសហគមន៍
- លើកទឹកចិត្តជាប្រាក់ឧបត្ថម្ភ សហគមន៍ព្រៃឈើក្នុងការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍

សកម្មភាពក្នុងអនុក្មវិធីទី ៣ មាន

- បង្កើតបណ្តាញឱ្យមានគ្រប់ស្ថាប័នចូលរួមដើម្បីពង្រឹង និង គាំទ្រការងារសហគមន៍ព្រៃឈើ
- រៀបចំប្រជុំប្រចាំត្រីមាស
- ផាកពិន័យ ឬចាប់ឃាត់
- ប្រមូលឯកសារ និងពតិមានសំខាន់ៗនៅក្នុងសហគមន៍
- បង្កើតប៉ុស្តិ៍យាមក្នុងព្រៃសហគមន៍
- បង្កើតក្រុមការពារព្រៃសហគមន៍

<u>សំណូមពរ</u> :សុំដកជំហ៊ានទី ០៩ នៅក្នុងអនុកម្មវិធីទី១ មកដាក់ក្នុងអនុកម្មវិធីទី ២វិញ។

សកម្មភាពសំខាន់ៗ ដែលស្នើសុំសំរាប់អនុវត្តក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំដំបូងរួមមាន :

- កំណត់តំបន់សក្កានុពលឱ្យបានឆាប់
- ជំរុញឱ្យមានការទទួលស្គាល់សហគមន៍ព្រៃឈើឱ្យបានឆាប់
- កំណត់ព្រំប្រទល់ព្រៃសហគមន៍ និងផែនទីព្រៃ
- ផ្តល់ចំណេះដឹង ឬបង្កើនសមត្ថភាព និងផ្សព្វផ្សាយ
- ជំរុញឱ្យការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍
- បង្កើនមុខរបរក្នុងសហគមន៍នីមួយៗ (ឧទាហរណ៍ ការដាំផ្សិត ការកែច្នៃអនុផលព្រៃឈើ)

ចំណេះដឹង និង ជំនាញថ្មីៗដែលត្រូវការបន្ទាន់ និង ចាំបាច់ដើម្បីឱ្យដំណើរការបង្កើត និង គ្រប់គ្រងព្រៃឈើសហគមន៍មានប្រសិទ្ធភាព

- ជំនាញសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើ
- ជំនាញសំរបសំរួលដោះស្រាយទំនាស់

- ការទប់ស្កាត់ភ្លើងឆេះព្រៃ
- ជំនាញ និងចំណេះដឹងធ្វើផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសហគមន៍
- ជំនាញរៀបចំថ្នាលបណ្ដុះ
- ជំនាញចិញ្ចឹមសត្វ
- ជំនាញគ្រប់គ្រងថវិកា និងស្វែងរកថវិកា
- ចំណេះដឹងពីច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធវិស័យព្រៃឈើ
- ការស្វែងរកទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលរបស់សហគមន៍
- ជំនាញកែច្នៃផល-អនុផលព្រៃឈើ
- ចំណេះដឹងក្នុការបង្ក្រាប និងទប់ស្កាត់បទល្មើសព្រៃឈើ និងសត្វព្រៃ ។

ក្រុម ៥ : ការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព និងការស្រាវជ្រាវ

ក្រុមមានសមាជិកចំនួន ១២ នាក់ តំណាងដោយ លោក **ជា ភ័ណ្ឌ** មកពីសហគមន៍ក្រាំងស្គារ ខេត្ត កំពង់ឆ្នាំង ឡើងធ្វើបទបង្ហាញលទ្ធផលដែលក្រុមបានពិភាក្សាលើប្រធានបទ :

ពីទស្សនៈរបស់យើង តើគួរមានការគាំទ្របែបណាខ្លះ ដើម្បីជួយដល់សកម្មភាពគ្រប់គ្រងព្រៃឈើនៅមូលដ្ឋាន?

- ផ្ដល់ឯកសារពាក់ព័ន្ធឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់
- មានការលើកទឹកចិត្តដើម្បីការចូលរួម
- ផ្សព្វផ្សាយ និងបណ្ដុះបណ្ដាលពីវិធីសាស្ត្រជាក់ស្ដែង
- ជួយរៀបចំបង្កើតសហគមន៍ព្រៃឈើឱ្យទទួលបានការទទួលស្គាល់ពេញលេញពីផ្លូវច្បាប់
- ជួយជាថវិកា ឧបករណ៍ និងសំភារៈដើម្បីទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃសហគមន៍
- ទទួលយកមតិយោបល់ពីមន្ត្រីថ្នាក់ក្រោមដើម្បីពិចារណា
- ជួយធ្វើយ៉ាងណាបង្កើតការងារជូនសហគមន៍មូលដ្ឋាន
- បង្កើតប្តូរមុខរបរដែលមិនពឹងអាស្រ័យខ្លាំងលើផល-អនុផលព្រៃឈើ
- ជ្រើសរើសពូជណាដែលមានសារៈសំខាន់ មានតំលៃទីផ្សារ និងងាយផលិត
- ថ្នាល់លើត្រូវចុះជួយដោះស្រាយថ្នាក់មូលដ្ឋាន។

តើត្រូវធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីឱ្យការបណ្ដុះបណ្ដាលមានប្រយោជន៍សំរាប់មូលដ្ឋាន?

- អ្នកសំរបសំរួលត្រូវមានឫកពារ អាកប្បកិរិយា ដូចអ្នកសហគមន៍ បង្ហាញភាពស្និទ្ធស្នាល
- ត្រូវមានពេលវេលាសមស្រប និងថវិកាជួយឧបត្ថម្ភពួកគាត់

- o ត្រូវស្វែងយល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ពីតំរូវការសំរាប់មូលដ្ឋាន
- o ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលសហគមន៍ដោយផ្ទាល់ ឬរៀបចំជាទស្សនៈកិច្ចសិក្សា
- o ត្រូវបណ្តុះបណ្តាលតាមបែបសាមញ្ញ និងតាមភាសារ ឬចិត្តសាស្ត្ររបស់សហគមន៍

តើកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយអ្វីខ្លះដែលសំខាន់សំរាប់មូលដ្ឋាន?

- ជ្រើសរើសប្រធានបទផ្សព្វផ្សាយដែលឆ្លុះបញ្ចាំងបញ្ហាជាក់ស្តែងរបស់សហគមន៍
- ផ្សព្វផ្សាយពីសារៈសំខាន់នៃព្រៃឈើ
- ផ្សព្វផ្សាយអំពីច្បាប់ ការកែច្នៃផល-អនុផលព្រៃឈើ
- ត្រូវមានការផ្សព្វផ្សាយពីកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជីវភាព
- ត្រូវផ្សព្វផ្សាយបណ្តុះបណ្តាលគំនិតដល់កុមារ និងយុវជន និងគ្រូ នៅតាមសាលារៀន

តើវិធីសាស្ត្រផ្សព្វផ្សាយបែបណាខ្លះដែលមានប្រសិទ្ធភាពដល់មូលដ្ឋាន?

- ផ្សព្វផ្សាយតាមវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ រូបភាព ការប្រមូលផ្តុំជាការប្រជុំ រឿងកំប្លែង ខ្សែភាពយន្ត ទស្សនាវដ្តី
- ផ្សព្វផ្សាយតាមប្រព័ន្ធអប់រំជាតិ
- ផ្សព្វផ្សាយតាមរយៈអាជ្ញាធរ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន

តើត្រូវមានការស្រាវជ្រាវវិស័យព្រៃឈើអ្វីខ្លះដែលសំខាន់សំរាប់មូលដ្ឋាន?

- ការស្រាវជ្រាវពីបច្ចេកទេសកែច្នៃអនុផលព្រៃឈើ ការដាំដុះអនុផលព្រៃឈើ និងជួយស្វែងរកទីផ្សារសំរាប់លក់ផលិតផល
- ស្រាវជ្រាវអំពីទស្សនៈ គំនិតការយល់ឃើញ និងទំនោររបស់មូលដ្ឋាន
- ស្រាវជ្រាវប្រភេទអនុផលព្រៃឈើដែលមានតំលៃសំរាប់ទីផ្សារ
- ស្រាវជ្រាវអំពីប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិដែលផ្តល់ផលរយៈពេលខ្លីដល់មូលដ្ឋាន
- ការស្រាវជ្រាវប្រភេទឈើក្នុងស្រុកដែលរងការគំរាមកំហែងជិតផុតពូជ

តើគួររៀបចំប្រព័ន្ធវិញ្ញាបនប័ត្រព្រៃឈើបែបណាដែលមានប្រយោជន៍សំរាប់មូលដ្ឋាន?

- គួរយកប្រព័ន្ធ FSC ដោយមានការពិគ្រោះយោបលជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន
- គួរជ្រើសរើសយកប្រព័ន្ធដូចប្រទេសជិតខាង និងអំណោយផលដល់សហគមន៍
- ចេញវិញ្ញាបនប័ត្រព្រៃឈើដល់សហគមន៍ព្រៃឈើណាដែលគ្រប់គ្រងព្រៃឈើបានល្អ
- លើកទឹកដល់ការកែច្នៃដើម្បីកាត់បន្ថយការដក់ហូតផល-អនុផលព្រៃឈើ

ក្រុម ៦ : ឯកសារគោលនៃកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ

អ្នកចូលរួមពិភាក្សាមានចំនួន ២៣ នាក់ តំណាងឡើងធ្វើបទបង្ហាញគឺ លោកស្រី **កង គឿន** មកពីសហគមន៍ ហើយក្រុមបានពិភាក្សាលើប្រធានបទ :

១- មាតិការឿងនៃ ឯកសារគោលកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ តើមានចំណុចខ្វះខាតអ្វីខ្លះ?

- បន្ថែមគោលដៅក្នុងសេចក្តីផ្តើម

២- ក្នុងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ មានកម្មវិធីហៅថា ប្រព័ន្ធពតិមានដើម្បី ជួយគាំទ្រដល់ការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតំលៃការអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព

២.១. តើភាគីពាក់ព័ន្ធនៅមូលដ្ឋានអាចចូលរួមតាមដាន និងវាយតំលៃការអនុវត្តកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិបានយ៉ាងដូចម្តេច?

- គួរមានសិក្ខាសាលាវាយតំលៃលទ្ធផលថ្នាក់ជាតិ
- គួរមានសិក្ខាសាលាវាយតំលៃ ថ្នាក់មូលដ្ឋាន (ឃុំ ស្រុក) រយៈពេល ២ឆ្នាំម្តង
- គួរមានសិក្ខាសាលាវាយតំលៃ ដោយក្រុមវាយតំលៃឯករាជ្យ

២.២. តើអ្វីខ្លះដែលអាចយកមកធ្វើជា សូចនាករ សំរាប់តាមដានវាយ តំលៃការអនុវត្តកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ?

- របាយការណ៍ភាពរីកចំរើន
- មានផែនការសកម្មភាព
- ការចូលរួមក្នុងវិស័យព្រៃឈើ

៣- តំបន់ព្រៃសម្បទានដែលបានផ្អាក គួរត្រូវគ្រប់គ្រងយ៉ាងណា?

គួរធ្វើការសិក្សាវាយតំលៃ ដើម្បីរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងឱ្យបានសមស្របដែលក្នុងនោះរួមមានការគ្រប់គ្រងតាមបែប :

- ព្រៃសម្បទាន
- ព្រៃអភិរក្ស
- ព្រៃសហគមន៍ និង ឥណទាន កាបោន
- ព្រៃគុបក្នុងស្រុក
- ពិនិត្យ និងកែសំរួលកិច្ចសន្យា និង លក្ខណ្ឌនៃការរៀបចំ ផែនការគ្រប់គ្រងព្រៃសម្បទានដែលបានផ្អាក

៤- តើកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ អាចជួយដោះស្រាយទំនាស់ដែលអាចកើត ចេញពីការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងណា ខ្លះ? (ការងារអ្វីខ្លះដែលត្រូវ/គួរធ្វើក្នុងការអនុវត្ត កម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ)

មុនផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច :

- គួរមានការផ្សព្វផ្សាយឱ្យបាន ទូលំទូលាយដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ
- ត្រូវផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ និង ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ របស់ក្រុមហ៊ុន

- ការផ្តល់គួរមានទំហំសមស្រប,

ក្រោយផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច :

- តំរូវឱ្យក្រុមហ៊ុនបោះបង្គោលព្រំ
- គួរមានការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតំលៃលើការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមហ៊ុនពីស្ថាប័នជំនាញ